

סיכום דיון

מסמך זה מהווה את תמצית הדיונים של "פורום שווי הוגן" מתוך מטרה לשתף את הקהל הרחב בעיקרי הדברים. בקריאת המסמך יש להביא בחשבון שמדובר בתמצית הדיון ולא בפרוטוקול מלא. בהתאם למדיניות הפורום, הדברים מובאים שלא בהכרח בציון שמות כל הדוברים. יודגש כי הדברים מייצגים את עמדותיהם האישיות והמקצועיות של חברי הפורום ואינם מייצגים בהכרח את העמדות הרשמיות של הגופים אליהם הם משתייכים.

תאריך המפגש: 05/06/2023

נושא המפגש: "איכות הדיווח הכספי והביקורת בעידן AI: חסמים והשלכות על שוק ההון".

חומר הרקע למפגש: [לחץ כאן](#)

רשימת המשתתפים: [לחץ כאן](#)

צוות מקצועי: ירין לוי, רותם שבע, נדב אילוז, דניאל רומנו, פלג זבנוביץ', גיא יעקובי

שלומי שוב

בוקר טוב, אנחנו עוסקים הבוקר בנושא השלכות ה-AI על תחום ראיית החשבון רבתי. לתחושתנו למרות שנושא ה-AI באופן כללי עלה לשיח ציבורי משמעותי בחודשיים האחרונים עם השקת ה-ChatGPT השיח של השפעת השינויים בתחום שלנו הוא הרבה יותר מצומצם ובעיקר כולל התייחסות שטחית לגבי ייתור המקצוע. המקצוע לא הולך להתייטר אבל איך שאני רואה את הדברים הוא כן הולך לעבור שינוי דרמטי וחשוב - וכל השחקנים נדרשים להיערך לזה.

בשורה התחתונה כפי שלדעתי נראה בהמשך הדיון, החסמים לדעתי הם דווקא לא טכנולוגיים, אלא כפי שנראה הם בעיקר אנושיים – בעיקר נובע מאנשים שחוששים מהחלפה, תרבות ארגונית, שמרנות יתר ומשינוי מודל הרווחיות. אני חושב שההסתכלות שנובעת מהחשש שהמשרות יוחלפו היא לא נכונה ובכל מקרה לא תוכל להחזיק מעמד לאורך זמן. במקדם או במאוחר זה יגיע ויעשה מהפכה גדולה. מי שלא יהיה מוכן פשוט ייעלם.

החסמים היום הם רבים – הכל מתחיל בצד של החברות המבוקרות עצמן – המצב היום הוא מאד נוח להם - הן מקבלות את החותמות של המשרד ולא צריכים להיחשף לגמרי בזמן אמת אל מול המבוקרים. כלומר, מצד לקוחות הביקורת, למה הם צריכים את זה? הם מקבלים היום את החתימה, אף אחד לא רוצה חשיפה מלאה מה גם שזה פוטנציאל לגילוי טעויות ולא קל, כמו שאנחנו יודעים, להתמודד עם טעויות בחשבונאות. מבינים את האבסורד? עדיף לא למצוא את הבעיות.. ובכלל יש

חשש גדול בקרב עובדי החברות, לרבות אנשי מערכות המידע עצמם, שיחליפו אותם.. מצב אבסורדי כבר אמרנו.

גם מהצד של המבקרים יש מצב אבסורדי. מצד אחד הם לא תמיד מקבלים מהמבוקרים את הכוח לעשות ביקורת מבוססת דאטה וכמעט אף פעם לא ברמת חיבור אונליין למערכות המחשוב של החברות המבוקרות. צריך לזכור גם שמצד שני יש להם את המודל העסקי שמבוסס בעיקר על כוח אדם זול של מתמחים וחיובי שעות. ככל שעוברים לעובדים מיומנים ומעט שעות המודל העסקי הזה לכאורה "נופל". לצערי כבר ראינו את זה בכמה וכמה הזדמנויות שההסתכלות של המשרדים לראיית חשבון שבנויים כשותפויות היא לא מספיק ארוכת טווח.. אגב, צריך להיזהר משימוש של המשרדים בתירוצים כמו שאוטומציה של ביקורת לא "תאפשר" על ידי הרגולטורים או הכללים ובכך לשחק לידיים של החברות המבוקרות ולעכב את כניסת הטכנולוגיה במלוא העוצמה. יש כאן סוג של "מעגל שוטים", ולכן לדעתי חייבת להיות התערבות רגולטורית ותכף אגיע לזה.

כדי להמחיש עד כמה שוק ראיית החשבון רבתי הכלל עולמי הוא כיום "שבור" די לציין כי בתוך שוק ה-SOX העולמי של כ- 24 מיליארד דולר בשנה רק 4.7% הוא מבוסס טכנולוגיה!

אני חייב להגיד לכם שבכמה מקרים בעבר פנו אלי יזמים מוכשרים שרנו לייצר אוטומציה במקצוע ראיית החשבון – אבל אחרי שהבינו איך השוק עובד ממש נרתעו וברחו. זה שילוב של ריכוזיות כלל עולמית של ראיית החשבון (ביג 4) + מקצוע שמוכתב על ידי רגולציה שבמידה רבה מושפעת ממנו וגם מאד חוששת משינויים וקצת תקועה בעבר במילים עדינות (במילים פחות עדינות קצת מנותקת ממה שקורה). בואו נגיד שאם התחום שלנו היה פתוח באמת לתחרות חופשית סביר להניח שהשינויים היו כבר קורים בלי שהיינו צריכים לדבר על כך היום ולהעיר את הרגולטורים. אבל אני בכל מקרה לא רואה את המצב הנוכחי מחזיק מעמד לאורך זמן..

יש טענה רווחת, וראינו את זה אפילו ביום שישי האחרון בטור של עמית סגל בידיעות אחרונות, לפיה רואי החשבון ייעלמו תוך שנים ספורות. אני חושב שזאת טענה שגויה, אבל כן המקצוע יעבור טרנספורמציה משמעותית – וזאת טרנספורמציה חיונית שאני מצפה לה. הטכנולוגיה תחליף את הדברים הטכניים ויש הרבה כאלה, אבל בסוף שיקול הדעת העסקי בדיוק כמו בעסקים יישאר בידי אנשים.

ה-AI יכול להחליף חלק מהמתכנתים אבל לא את אנשי העסקים. אכן תפקיד רואה החשבון יהיה אחר אבל זה נכון לגבי הרבה מקצועות כיום, ובמקרה שלנו זה לדעתי יקפיץ אותו למקום הנכון שהוא היה צריך להיות בו כבר מזמן – תפקיד של איש עסקים ויזם. כך אני משתדל ללמד את הסטודנטים שלי. לדעתי זה ישפר לאין ערוך את התדמית והכוח של רואי החשבון ויוביל להעלאת שכר משמעותית (אגב, אני חושב שהעלאת השכר שראינו בשנתיים האחרונות היתה רק תיקון עיוות של העבר והקפיצות המשמעותיות עוד לפנינו). תחשבו שלרואה החשבון תהיה גישה און ליין לכל הפעילות – הוא ממש סוג של מנכ"ל שמסוגל לבקר את העסק בצורה רציפה לאורך כל השנה. אני חושב שמכאן

יגיע השינוי האמיתי בתדמית המקצוע – זה העולם המודרני של חופש המידע והעיסוק ולא מהתעסקות בלוביזם ושיווק.

אבל בואו נדבר על הטרנספורמציה הזאת גם דרך פרט "שולי" של איכות הביקורת ומכאן גם איכות המידע שמפורסם למשקיעים. אנחנו מדברים כאן על בדיקה מלאה בזמן אמת ולא על בדיקות מדגמיות בדיעבד. בכלל הבדיקות הידניות האלה נראות כיום מגוחכות. תגידו לי - מי עונה היום לבדיקות אישורי יתרה מלקוח? זה בדיחה.. אגב, בארה"ב כבר כיום יש פתרונות טכנולוגיים לכך. ה-AI צריך לסייע במציאת אנומליות ובתכנון הביקורת, כך שרואה החשבון צריך לבדוק את החריגות ולהתרכז בעיקר.

רק להמחיש לכם, בפרשה שהתגלתה לפני כשלוש שנים של הטעות שהיתה בדוחות בזק בגין חברת הבת - בזק בינלאומי של משהו כמו 200 מיליון שקל, ציין הבודק שמונה - מיקי בלומנטל שהרקע לטעות היה ריבוי פקודות ידניות. בהחלט יתכן שאפילו הפרשה של נגב קרמיקה שבהם נעשו פקודות ידניות מניפולטיביות היתה נמנעת במצב דברים כזה. שימו לב שהמחקר שהצגנו בחומר הרקע מצביע על ירידה משמעותית בכמות הריסטיימנטים ככל שיכנס ה-AI.

כשאנחנו מסתכלים על ישראל – בכלל המקצוע כאן נמצא בנחיתות ביחס לעולם ורואים את זה הכי טוב דרך שכר הטרחה הנמוך יחסית לעולם. לדעתי בכלל זה לא מצב תקין שאנחנו המדינה היחידה בעולם המערבי שאין לה גוף פיקוח חיצוני על רואי חשבון PCAOB, כללי רוטציה וכיוצ"ב.

ממה שאני מבין אנחנו נמצאים בפיגור טכנולוגי אחרי העולם בנושא של שילוב טכנולוגיה במערכות הדיווח והביקורת, אבל צריך לזכור שיש לנו כאן חסרון לקוטן במקרים רבים. אני חושב שנדרשת התערבות רגולטורית שתחייב יצירת סטנדרטיזציה של מערכות מידע ERP בחברות ציבוריות מגודל מסוים. כלומר, אם עסק הגיע לרמה של כמות עובדים והכנסות מסוימת צריך לדרוש ERP מינימאלי (כמו פריוריטי) ומעל רף מסוים גם ERP מתקדם ברמת סאפ או אורקל. בכל מקרה לדעתי הרגולטור צריך להגדיר מה צריך להיות ולא לכוון לפירמות מסוימות כמובן. כך למשל, לא יכול להיות שיהיו תהליכים ידניים של תהליכי רכש מול הספקים בחברות בינוניות ומעלה. חייבים לדרוש דיגיטציה ומיכון.

תחשבו כמה זה חשוב לקבל מהמבוקר את המידע הזה של חשבוניות, תעודות משלוח, הזמנות וכו' – מידע שלם ומדויק לצרכי אנליזה. כשיש מערכת ERP מתקדמת אפשר ללמוד למשל מתוך הדאטה על "שרשראות המסמכים". למשל בחברה שמוכרת סחורה מצופה שלכל שורת הכנסה בספר הראשי (כלומר, תנועת יומן) תהיה שורה מקושרת של חשבונית ושאליה תהיה מקושרת תעודת משלוח ואליה תהיה מקושרת הזמנה - ושתהיה התאמה דיגיטלית בין כל המסמכים ברמת כמות הסחורה והמחיר.

זה מאפשר למבקר למשל לאתר איפה יש עסקאות שלא עברו תהליך סטנדרטי ו/או שאינן מתנהגות כפי שצפוי ולמקד את מאמצי הביקורת שם.

אנו רואים בשנים האחרונות שיש תהליכים בחברות של החלפת מערכות, וזה לא רק הנהלת החשבונות אלה כעת גם כל התהליכים בארגון – ולכן רגולציה חדשה כזאת היא בהחלט בזמן ובמקום הנכונים. לדעתי צריך להיות חיבור גם למערכת המס ושיתוף פעולה בין הרגולטורים, כך למשל אפשר למנף את האוטומציה במע"מ לטובת הביקורת, ועוד.

יש כיום מצבים אבסורדיים שלמשל רוב התהליכים בחברות בתחום הקמעונאות אונליין כמו אתר סחר הם ידניים למרות שהיינו מצפים בחברות כאלה שכל התהליך יהיה ממוחשב. אז זה נכון שצריך להיפטר מכוח אדם וזה המלכוד שדיברנו עליו. יש אפילו מצבים שלחברה כבר יש מערכת ממוחשבת לניהול מלאי אבל עדיין מסיבות אלה מנהלת זאת ידנית – מה לעשות האנשים התרגלו לעבוד בניירות ובאקסל ובתכלס הפוליטיקה הארגונית יותר חזקה מהכל גם אם היכולת קיימת. לכן צריכה להיות כאם לדעתי דחיפה רגולטורית שרק תסייע לחברות להתנהל נכון בראיה כלכלית.

מאחר ונקודת המוצא של המקצוע צריכה להיות שרואי החשבון חייבים לבצע תהליכים שהם "דאטה דרייוון", הרגולטורים צריכים למצוא את הדרך לחייב את החברות לאפשר לרואי החשבון להתחבר און לייך למערכות המידע של הלקוחות. אז יש לא מעט תירוצים של כמו בעיות פרטיות ואבטחת מידע. אני חושב שזה לא משהו שאי אפשר לפתור, אבל כמו שאמרתי חברות גדולות וחזקות כמו בנקים לא ימהרו לתת את הכוח הזה לרואי החשבון שלהם, כשהן מקבלות מהם כבר כיום את החותמת בלי זה. אני חושב שעד שהמפקח על הבנקים לא ידרוש זאת מפורשות מהבנקים זה לא יקרה. אגב, אפשר לעשות גם מהלך שנותן בהיבט זה חיסיון לרואי החשבון. אגב, לגבי החברות הקטנות אין ממש צורך להכריח כי לרואי החשבון יש בד"כ כוח עליהן כבר כיום.

צריך להבין שהנושא של חיבור אונליין לארגון והרצת כלים על בסיסי הנתונים של הלקוח, יחסוך למבקר את כל תהליך יבוא הדאטה והתאמתו למערכות ויהפוך את כל הביקורת מבוססת הדאטה ליותר קלה ומשתלמת וגם יאפשר להיכנס באופן רציף בכל נקודת זמן ולא רק בנקודות חתך כמו היום. תחשבו שכיום, במקרה הטוב, החברות לא מקלות על רואה החשבון המבקר והוא חייב לדאוג בעצמו לאפיין לכל לקוח את השליפות, לוודא שהנתונים שלמים ומהימנים, להתאים את המידע למערכות שלו וכו'. זה מייקר ומאריך את התהליך. צריך לדאוג לכך שתהיה דרישה מהחברות המבוקרות לתת סט דאטה סטנדרטי, שלם, במבנה אחיד שמותאם לכולם.

אנחנו ממש לדעתי פסע לפני שינוי דרמטי והכרחי בתחום שלנו. כפי שאמרתי אני חושב שחייבת להיות כאן מעורבות רגולטורית בכמה מישורים. אגב, גם מסלול ההכשרה של רואי חשבון חייב לעבור שינוי דרמטי. אנחנו מדברים על זה הרבה זמן אבל חייבים ללמד את החשבונאות כשפת עסקים בצורה חשיבתית ויזמית ולתת לסטודנטים ידע בסיסי של שימוש בכלים הטכנולוגיים העדכניים. אנחנו

עושים את זה כבר כיום. ונמצאים כאם מרצים שלנו – כמו פרופ' דורון ישראלי שמלמד AI. בהתאם גם צריך לשנות דרמטית את בחינות ההסמכה ואני בוכה על זה כבר הרבה שנים.

רוצה לספר לכם משהו. תרגמנו לאנגלית את המבחן שאני נותן לסטודנטים שלי בתיאוריה חשבונאית שזה מבחן של חשיבה חשבונאית – ממש הבנת הנקרא של עסקים כולל אינטרסים ומצבים עסקיים מבלבלים ומורכבים (מי שמכיר מהלינקדאין שלי) ונתנו לצט GPT לפתור – הוא נכשל במבחן. אגב בדרך הוא גם שיקר בביטחון ותפס פוזיציות. בהקשר זה, שמעתי שלאחרונה נתנו לורסיה המעודכנת של צט GPT לפתור את בחינת ההסמכה בראיית חשבון בארה"ב והמכונה עברה. זה אומר הכל – הקונספט של הלימודים והבחינות חייב להשתנות.

אני חושב שרק מהלך כולל כזה יקפיץ את המקצוע – ייתן לו הרבה מאד כוח ויוקרה – תחשבו כמה עוצמה יש בחשיפה לכל המידע של החברות - אבל שימו לב שמצד שני גם יגביר את האחריות כי רואה החשבון יראה את כל המידע – הוא כבר לא יוכל להסתתר מאחורי שזה לא בא לידיעתו. אבל זאת הקפיצה שצריך לעשות. זה יגרום גם להתרכז בעיקר ולא בטפל ולמנוע, לפחות חלק, מהשערוריות החשבונאיות הגדולות שראינו בשנים האחרונות ותוך כדי גם לסייע להתנהלות של החברות עצמן.

מה שכן, המהפכה הצפויה תחדד את נושא בעיית אי התלות. לצערי אני חושב שאנחנו בד"כ מסתכלים בטפל ולא בעיקר. זה מעלה גם את השאלה שמדברים עליה גם בעולם, של הפרדת היעוץ מהביקורת. יש כאן שאלת עומק שכנראה אנחנו בישראל לא נכריע בה. אבל תבינו את האבסורד, אני לא בטוח שאם היו תיאורטית מפרידים בישראל את היעוץ מהביקורת היתה זכות קיים לביקורת! זה אומר דרשני וצריך להעיר את כל הרגולטורים!! כמדברים במחקר על ירידת שכר טרחה כתוצאה מה-AI בארהב – ביחס לישראל זאת עליה משמעותית.

אני חושב גם שהמהפכה תתרחש בסופו של דבר כי גם הדור הצעיר הוא דור אחר והסטודנטים האיכותיים לא מוכנים יותר לעשות עבודות טכניות. כבר היום אנו רואים שהמשרדים מוציאים עבודות טכניות להודו ואני לא בטוח לצערי שזה הרבה יותר זול מישראל (חח אנחנו במידה מסוימת ההודים של ההודים).

המתמחים שלנו רוצים וצריכים לראות את הביזנס מלמעלה וזה יעניין אותם ויהפוך את התחום לסקסי ביותר. זה דור אחר שלא מוכן לקבל כל דבר.

נמצאים איתנו כאן היום כל הגורמים הרלבנטיים – נציגי חברות, רואי חשבון, רגולטורים וגם חברות סטראט אפ שפועלות בתחום. אנחנו גם נשמע על שני יוז קייסס של חברות שהפכו לאחרונה את תהליך הסוקס שלהם לאוטומטי : פייבר וכיל – ICL.

אמיר ברנע

הערה אחת לנושא שאינני מומחה בו. שמענו משלומי שהליך הביקורת שמיועד לאיתור שגיאות, חריגות, חוסר התאמה, הונאות ומהווה חלק מאישור הדוחות הכספיים, מתווים לבניה מלאכותית שביכולתה לבצע בדיקות נתונים ולאתר שגיאות במסד נתונים גדול במהירות, ביעילות בזול וזה תוך הליך של לימוד עצמי – כלומר הליך מתמיד של שיפור.

בעקבות המלצה זו פניתי ל- Chat GPT, אגב, הוא עונה לי בעברית. הייתה לי איתו שיחה חברית ואפילו אינטימית. שאלתי אותו "תניח מצב בו הליך בדיקת נתוני החברה הוא AI. אני כמנהל רוצה להראות בדוח השוטף רווח גבוה. מה ניתן לעשות כדי לקבל אישור AI לתוצאה הזו?"

הצ'אט ענה לי בנימוס חברי, שהוא מסייע רק לפעולות אתיות ומה שאני מבקש הוא לא אתי ואולי בניגוד לחוק. אחרי שקיבלתי תשובה מאכזבת זו. שאלתי את אותו הצ'אט "מה הכשלים האפשריים בשימוש ב-AI בביקורת?"

הוא נתן לי תשובה סטנדרטית עם 11 סיבות שגורמות להטיות. ראשית, על מה התאמן המודל? האם מוצגים לו מקרים חדשים או כאלו שמוטים מראש? אם מציגים לו מקרים שמוטים מראש, הרי שגם הוא מוטה מראש. הליך הלמידה משפיע על הביקורת. יש לנו בעיה אולי זה בעצם חופף למה ששלומי אמר כאמור, האם נדרש הליך למידה שמפוקח רגולטורית ואחיד. כי אם הליך הלמידה יוצר תוצאות שונות או וריאציה של תוצאות שונות, אז מה אני מקבל בדיוק ועל מה אני מסתמך?

שנית, המודל מתקשה בהבנת הקשרים תרבותיים ואתניים. יכול להיות שאם יוכנסו נתונים מחו"ל אז יש להם אינטרפרטציה אחרת, אולי גם הקשרים מבחינת החברה – מה שנקרא הבנת הקשרים תרבותיים שישפיעו על תוצאות הביקורת.

שלישית, המודל רגיש לדירוג של חשיבות הנתונים. מוצגת לו בהליך הלמידה איזושהי היררכיה על מה להתייחס או למה לתת משקל והוא מאוד רגיש להיררכיה הזו.

רביעית, המודל הוא "קופסה שחורה" כלומר אין בו שקיפות. אני שואל אותו שאלות, הוא עונה לי. אני לא יודע על מה הסתמך. אני לא רואה את הקרביים. כלומר, שאי אפשר להסתמך על הליך אוטונומי מוחלט כמו שגם מכונת אוטונומית עוד אין. יש שיפור בסביבת הנהג. לכן השילוב של הטכנולוגי עם יכולת ההבחנה האנושית נראה קריטי, לפחות בשנים הנראות לעין.

צודק שלומי שאומר שפה תהיה השפעה לא רק על מערכות הפיקוח והביקורת אלא גם על מערכת לימודי מקצוע ראיית החשבון, לא רק לימודי ראיית החשבון אלא גם על מקצועות נוספים. ולכן צפויים לימודים אוניברסיטאיים שהם שונים בצורה משמעותית ממתכונת הלימודים הנוכחית.

משה אטיאס

אני חושב שהכשלים בדרך כלל נובעים לא מהמערכות הכספיות אלא מהמערכות התפעוליות שנבנו במשך השנים שמכילות ידע מאוד ספציפי לארגון ויש פחד מהמנהלים לאבד אותם. ואז הם באים עם כל מני ממשקים אני רצת ERP אבל בוא תתממשק לי עם זה.. תשאיר לי את זה ואם אתה שואל אותי – הכשלים הם בדרך כלל בפן התפעולי והלוגיסטי שבסוף הן מגיעות למערכות כספיות, אבל לא תמיד אחד לאחד.

זאת הבעיה הכי גדולה כי צריך אומץ בארגון להגיד "בוא נהרוג את זה ומכאן נתקדם". זה לא רק עניין של כסף אלא גם עניין של אומץ. לדעתי ההתנגדות תבוא מהחברות עצמן, למרות שזה יכול לעזור להן – האחריות היא גדולה.

שלומי שוב

כשזה וולנטרי, זה בדיוק השמרנות יתר שדיברתי עליה.. אבל אם תהיה דחיפה רגולטורית, זה לא יכול לעזור?

משה אטיאס

אני מבין טוב את מה שאתה אומר וברור שזה עוזר, אבל יהיה לך לובי מאוד משמעותי. כל החברות הגדולות במשק יש להן כאלה מערכות. ומה שהיה בבזק זה כשל במערכת שמתממשקת. לא מה ERP הבסיסי.. גם SAP ו ORACLE אתה יכול לעשות אפליקיישן וכל המערכות שהן פריוריטי בסוף יש התממשקות. אגב אני לגמרי בראש שלך. ברור שהמקצוע משתנה ולטובה בעיניי.

אורן פרנקל

מה פתאום שרגולטור יתערב באסטרטגיה של מערכות מידע של חברה? רגולטור לא צריך להתערב במערכות מידע של חברה. תכף יתערב באסטרטגיות ומערכות עסקיות של חברה, למה שיתערב רק במערכות מידע?

חברה שתטעה, שתשלם את המחיר וכולם ילמדו איך לא לטעות שוב. רגולוציה צריכה לא להתערב באסטרטגיית מערכת מידע של חברה. אחת רוצה מערכת מבוזרת עם 1,000 אפליקציות לניהול מידע, אחת רוצה אסטרטגיה אחרת... כל חברה והשיקולים שלה.

שלומי שוב

אבל סטנדרטיזציה בסיסית, אתה לא חושב שצריך? איך אתה חושב שכן אפשר להניע פה תהליך? המצב הנוכחי הוא טוב לדעתך?

אורן פרנקל

לדעתי רע מאוד, לא מהסיפור שאתה פה אמרת... וגם לא הבנתי איזה תשובה אתה רוצה. אני חושב שרע מאוד מסיבות משפטיות. Deloitte יושבים פה בשלוש חברות ציבוריות. אני מתייחס רגע לאלוני חץ עצמה. סדר גודל של 4,000 שעות ביקורת ואין לי מושג של ממש על מה. אנשים טובים, נפלאים אבל יש בעייתיות מסוימת. 1,500 שעות הולכות על ליבת עבודת הביקורת, כל שאר הזמן זה שעות "הכנת הראיות למשפט". אם התיק יגיע למשפט, הרו"ח המבקר צריך להכין אלף ראיות על עבודת הביקורת שהוא עשה. על כל דקה אחת של עבודת ביקורת הוא עובד עוד 10 דקות על תיעוד עבודת הבקורת כדי שיוכל להוכיח שהוא עשה.

הביג 4 צודקים 200%. תביעה כנגדם זה מיליארדים של שקלים לכן הם צריכים להכין את עצמם למשפט. העולם הזה של רואי החשבון היום הוא בעיקרו תיעוד. תיעוד התכנון, תיעוד הביצוע, תיעוד המעשה ופחות ליבת הביקורת.

אני חושב שהכנסת AI לעולם הביקורת תביא לשינוי (וזה תלוי בביג 4), היא תעשה מהפך בצורת העבודה. רואי החשבון יהיו הרבה יותר אפקטיביים, הרבה יותר יעילים. רואי החשבון תמיד יידרשו להכין את עצמם למשפט אבל אין ספק שזה ישנה את תמהיל שעות העבודה שלהם בהיערכות שלהם לדבר הזה.

לדוגמא, אין אדם אחד ב-Deloitte שמוסמך להגיד יש X פרוצדורות בנהלי העבודה שלא ייושמו בביקורת כי הן לא רלוונטיות לחברה. אלוני חץ זה לא יושבת רק בקומה אחד, אלא כל ההנהלה שלה יושבת במסדרון אחד ועדין מפעילים לי נהלים של חברות גדולות ומבוזרות בארה"ב של אמריקה.

ארז סופר

אפשר להכניס מילה ולהציל את כבוד המקצוע? תשמע שלומי, על AI נדבר בהמשך אולם אתה תיארתי אותנו רואי החשבון כחבורה של ארכאים, שמייצרים ניירות מאחר ואני הכי מבוגר פה בפורום. אספר כי בסוף שנות ה-80 כשהיה צריך לעשות ביקורת, היום קוראים לזה ביקורת דיגיטלית, אז קראנו לזה ביקורת באמצעות מחשב.

היו לוקחים מקבלים דטה על סרטים מגנטיים גדולים שנשלפו מבנקים, טוענים אותם למחשב שהיה מעבד את הנתונים כל הלילה והיינו עושים בדיקות חריגים כאלו ואחרים ועם הזמן זה התפתח. היום לצורך העניין, בכל המשרדים הגדולים יש מערכות מאוד מאוד מתקדמות שעובדי הביקורת, ולא בהכרח אנשי IT – שרואי חשבון מנחים את הנתונים באמצעים טכנולוגיים, כיום בכל המשרדים, קיימות מערכת שיודעת לשלוף את כל הנתונים הרלוונטיים ברמת שדות ולעשות חיתוכים, ניתוחים ועוד. כיום המשרדים מפעילים רובוטים (RPA) שחוסכים לעובדים את העבודה הידנית. אז קודם כל, לכל החבריה הצעירים, זה לא כמו ששלומי אמר היום המרכיב של הביקורת הדיגיטלית הוא מאוד מאוד נכבד בעבודת רואה החשבון. זו עובדה. דבר שני, רגולציה לפני מספר שנים כששרדי רואי

החשבון סיימו לפתח את המערכות הדיגיטאליות בעלות היכולת לשאוב את כל הנתונים ברמת שדות מכל מערכת. עלתה הסוגיה הרגולטורית עדכון תקני הביקורת לעולם החדש אמור מתודולוגיות בדיקה ונהלים מבססים. ובנושא זה הביע הרגולטור האמריקאי את עמדתו שכידוע הרגולטורים חוששים מאד ממה שנקרא סיכון סיסטמטי. ועמדתו היתה שבמידה ונשנה את תקני הביקורת – לדוגמא, במקום לדגום הכנסות נכניס איזו תוכנה או אלגוריתם כחליף לתקן ביקורת הרלוונטי. ואז לעמדתו כיום כשיש תקן ביקורת, כל רשת בינלאומית מתרגמת את התקן למתודולוגיה מסויימת וכל משרד ברשת לוקח את זה קצת אחרת. כל שותף עושה את זה אחרת. זאת אומרת שברגע שיהיה איזה אלגוריתם שכולם יעשו בדיוק את אותו פעולות הבקורת אז חס וחלילה אם תהיה טעות היא תהיה רוחבית על כל המדווחים בעולם. זה הסיכון הסיסטמטי.

לסיכום משרדי רואי החשבון ומקצוע ראיית החשבון אינו, מרבית העבודה מבוצעת באמצעים טכנולוגיים.

רוני מיכאל

אני שניה רוצה להסיט את הדיון מרואי החשבון לחברות עצמן. אתה דיברת על חיסרון לקוטן שקיים בשוק. לאפשר גישה אונליין וזה, רגע בו נגיד איזה מידע של אצל החברות כי הכל מתחיל איזה מדע הארגונים מנהלים ומה מניע אותם. בסוף אנחנו צריכים לזכור יש שני גורמים שמניעים ארגון לנהל את המידע שלו בתוך מערכות או שזה נכון ויעיל מבחינה עסקית או שזה חובה של רגולטורים. אלה שתי הסיבות.

להגיד רואי החשבון צריכים לאפשר גישה, היום במרבית החברות, הארגונים עצמם לא יכולים לסגור מעגל דיגיטלי של טרנזקציות. זה המצב. זה מתחיל ונגמר בדרישה מהנתונים עצמם. רגע בואו נניח לרואי החשבון. איך הארגונים עצמם יודעים לסגור טרנזקציה פיננסית וזה לא משנה איך היא מתבצעת. לכן אם היום ארגון מבחינת שיקולי עלות-תועלת, לשים ערימה של ניירות ולהחזיק את המידע ברמת של שורה בחשבשבת – הוא יכול לעשות זאת מבחינת הרגולטור. בנוסף אם עסקית זה נוח לו ונכון לו, הוא יעשה את זה. אם עסקית הוא רוצה לקחת את המידע ולבצע עליו ניתוחים ותהליכי למידה. פה יש את העניין של הגודל, ההשפעה האסטרטגית, גודל השוק והיתרון הכלכלי שזה נותן לארגון. אם מבחינה עסקית זה לא ישתלם לארגון אז רק רגולטור יכול להניע אותו לפעול אחרת.

עוד לפני שהולכים לרואי החשבון, רגע דרישה בסיסית. אתה שלומי דיברת על סטנדרטיזציה, אני לא כלכך רצה לשם. אנחנו גם ראינו את המאמץ המאוד גדול שהיה "לקבוץ האחיד", אגב אנחנו ראינו גם שלמרות היתרון המאוד גדול זה לא תמיד שירת את החברות עצמן.

לעומת זאת, סגירה של מעגל דיגיטלי של טרנזקציה, כל חברה היום מחזיקה חשבונת ולסרוק חשבונת זה אפס עלות. לא צריך ללכת כל כך רחוק עד ChatGPT, אנחנו ראינו טכנולוגיה של OCR של קליטת מסמכים ושליפה מתוכן של נתונים רלוונטיים. טכנולוגיה הכי בסיסית כמו לשמור

מסמכים דיגיטליים. ברגע שתתאפשר סגירת מעגל דיגיטלית של טרנזקציה לא צריך אונליין, יש טכנולוגיות מאוד מאוד פשוטות.

אגב אני אגיד עוד משהו, יש היום רגולטור בארה"ב שקובע לנו את הסטנדרטים למה מותר ומה אסור לעשות. הרבה מהסטרט אפים הטכנולוגיים נתקלים בחסם שהדבר לא מתאפשר לא מראיות ביקורת ולא ראיות פיננסיות. אם אנחנו לא יכולים ללכת לסטנדרט המאוד גבוה של SEC אז צריך להסתכל על החיסרון לקוטן של השוק. גם פה צריכה להיות אמירה של רגולטור ישראלי, שאני חושבת שהרעיון לשלב פה את רשות המיסים הוא רעיון מצויין כי אפשר להניע הרב המאוד מהלכים ולאפשר משהו שהוא מקומי ונכון לשוק הישראלי.

אני חושבת שאם אתה תדע בעצמך לבוא ולהגיד, הטרנזקציה שלי נסגרת, אתם תראו שמשרדי רואי החשבון יוכלו לייצר ביקורת הרבה יותר אפקטיבית.

שלומי שוב

אין למשרדי רואי החשבון הרבה מאוד כוח וראינו את זה לא מעט בשנים האחרונות.

יזהר קנה

למשרד רו"ח אמריקאי (לסניף) .. יש לו "רק" PCOB, יש לו רגולטור אחד גמרנו. וגם כן הוא לא כל שנה בניו יורק, שנה בניו יורק שנה בבוסטון וכן הלאה. זה כדי שנבין את הדברים למול המצב אצל המשרדים בישראל שהם "גם" תחת PCAOB וגם "רגולטורים" אחרים וזה מאוד מאוד קשה לנו זה המון עבודה זה עולה הרבה מאוד כסף אני חושב שצריכים קצת להוריד בהיקף הבדיקה במוסד לסקר עמיתים אבל זה לדיון שמה.

אנחנו מדברים על הרגולטור יש לי הרבה כבוד לרגולטורים הם עושים הרבה דברים נכונים וטובים. אבל לפעמים גם עושים כאלה שלא. קח את הנושא של ה-SOX הישראלי ה-ISOX אני חושב שאין דוגמא יותר טובה למשהו לא טוב. יש פה הרבה רואי חשבון והרבה גופים מדווחים, איך אתה יודע שהכלי הזה (ISOX) לא טוב, כי לא משתמשים בו.

כולנו יודעים עושים סקר בקרה פנימית ועל סקר בקרה פנימית מסתמכים בביקורת וכן הלאה דיבר מקודם ארז על תוכנות הביקורת המתקדמות אתה משתמש בתוכנה על סמך זה אתה עושה את הביקורת. ב-ISOX זה לא. כאשר אתה עושה את הביקורת השנתית בשטח אתה לא מתעסק בכלל ב-ISOX וחוף מזה אתה עושה את ה-ISOX אתה לא מאמין לזה, אין לזה שום מטרה הרגולטור הבין שצריך להוריד אבל עדיין לא הוריד מספיק. עכשיו הכנסת בתוך החומר שחילקת לנו, דיברת שלומי על הגידול בכמות של אנשי ה-IT במשרדים וכד'.

אני חושב שנדרשת בדיקת עומק האם קיימת רק בעולם של הביקורת לפחות אני יודע להגיד אצלי ואצל חבריי. חלק גדול מהתוספת של אנשי IT היא באה בכלל למוצרים האחרים שאנחנו מוכרים,

בטח לגבי הביקורת הפנימית ומערכות אחרות. יש לנו היום היקפים גדולים של אנשי ענא שעוזרים ללקוחות שהם לא לקוחות ביקורת. סיפרתי מקודם לאמיר ברנע בשנת 1996 הייתי חבר בוועדה הבינלאומית לתקני ביקורת 6 הדיון היה שם איך אתה עושה ביקורת לדוחות כספיים חזויים והיה וויכוח על ה"פוזיטיב אשורנס" ו"הנגטיב אשורנס" וכד'. ואז אמרו לי בוועדה, היו בה רואי חשבון מובילים מכל העולם שעוד 3-6 שנים כבר לא יהיה בעצם ביקורת כמו שאנחנו רגילים היום.

זאת אומרת הם העריכו כי החברות יתנו דיווח כספי ברמה יומית או שבועית או חודשית ורואי החשבון יכנסו לתוך המערכות מחשב ויתנו אשורנס למערכת הבקרה שעובדת בצורה מסודרת ולכן בעצם יהיה מידע שוטף של החברות כל הזמן. זה היה ב-1996 ולא הגענו לשם עד היום.

אנחנו מדברים פה על מקצוע רואה החשבון כמקשה אחת, אני לפחות להבנתי אני מחלק את זה לפחות לשלושה מקצועות.

למה שנקרא לצורך העניין משרדים גדולים דרך אגב יכול להיות גם במשרדים קטנים שעובדים כמו גדולים אבל בסך הכל משרדים נקרא להם כאלה שמקפידים מאוד בסטנדרטים של כל תקני הביקורת וכדומה. יש לך בגדול שתי רמות, רמה במה שאתה עושה ללקוחות ציבוריים עם זה למשל דוחות של אוניברסיטה גדולה אז זה שזה לא חברה ציבורית זה לא אומר שאתה לא עושה לה ביקורת על פי כל הכללים והכל. ויש לך את הלקוחות האחרים שהביקורת שלהם לא באותה רמה. יש ציבור ענק, הרבה מאוד חברות, הרבה מאוד גופים כולל גופים גדולים שמבוקרים על ידי משרדי רואי החשבון שלא עושים את זה. ולכן בוא נבין שזה שייעשו השינויים שמדברים עליהם כעת זה אומר שמחר תשפיע על 5 או 6 או 10 או 20 משרדים. לצידם יש עוד מערכת מאוד מאוד גדולה של משרדים וביקורות שלא יושפעו.

מעניין יהיה לראות השנה את ההשפעה של הכניסה של KEY AUDIT MATTERS גם על זה צריך לראות עוד כמה עבודות סמינריון של הסטודנטים.

בבנקים זה כבר היה שנה שעברה אבל עוד לא הרגשנו את זה (KAM) בוא נראה עכשיו בחברות המדווחות, אין ספק שיש הרבה מה ללמוד מזה כשאתה בא KAM בכמה חברות מטבע הדברים. בוא נראה איך זה משפיע על כל המערכת על הראיה של הביקורת זה שינוי מאוד משמעותי ואז זה עבר בגובה נמוך זה בפני עצמו נושא מעניין. אני זוכר כשאני הייתי מתמחה ובאנו לבדוק איזה שהיא חברה אז אני הייתי אחראי על הרווח והפסד, קיבלתי פקטה ענקית של דפי הנה"ח של חברת "שיגור" בעלת מאות סניפים. בכל סניף בדקתי שיש שלמות, סגירות וככה עברתי עמוד עמוד. הצלחתי בשלושה ימים לעבור על כל הרווח והפסד. היום אנחנו לא שם.

אתה בודק סבירויות, אתה בודק אנליטיקה כזאת או אחרת עם ובלי המחשב. אחד הדברים הטובים שהמקצוע עבר זה נושא המהותיות. פעם ראשונה שנתקלתי בזה היה בעבודה בניו יורק, כשמדברים על נתון חשבונאי או סוגיה זה מאוד משמעותי ואם זה לא מהותי אז זה בצד.

אם נחזור רגע לAI לתפיסתי לפחות הביקורת מורכבת משני חלקים, חלק 1- מהותי, טכני, המון בדיקות טכניות והתאמות. חלק 2 הוא של השכל הישר אני לא רואה היום את AI מחליף את השכל הישר, ואם אנחנו מגיעים למשהו אחר שאמיר אמר מקודם. אם אני אתן את זה (את הביקורת) AI אז איך ישפטו אותי? בסוף היום בא פלוני אלמוני ורוצה שאני אתן חוות דעת ומישהו מסתמך עליה, אם זה יהיה על פי הAI אז מי יבדוק אותי?

לפחות להבנתי יש לנו שיפור בשנים האחרונות בכלים הטכנולוגיים, דיבר מקודם ארז שבנו אנשים מאוד חכמים בחו"ל שתי מערכות, אמריקאי בנפרד ובינלאומי בנפרד מערכות מאוד חכמות שמובילות אותנו בביקורת. ומאוד מאוד עוזרות לנו, שואלות אותנו מקבץ ענק של שאלות. האם המשכורת של המנכל תלויית רווח? האם יש ממשל תאגידי א,ב,ג. ואם אתה עונה על השאלה כן או לא נפתחות שאלות בהתאם. מניסיון מערכת מאוד חכמה, עדיין לא תבטל בסוף היום את החלק המשמעותי של הרוח המבקר, זאת לפחות דעתי.

קלאודיו ירזה

קודם כל אני מסכים, המצב פה הוא הרבה יותר טוב כפי שתיארת אותו. גם המצב של הרצון גם רואי החשבון רוצים מאוד להתקדם, אני לא רוצה עובדים שעושים עבודה טכנית. לא הגיוני שמי שלמד 15,16 שנה עכשיו עושה התאמה אידיוטית שמחשב יכול לעשות. עם הזמן עוברים לשינוי הזה. האינטרס שלנו הוא כלכלי גם אנחנו רוצים לעשות את זה. למרות שזה לא בהכרח יותר זול בסופו של דבר. אני לא מסכים עם העניין של הרגולציה שתחייב את החברות. הרגולציה יכולה לעזור בכך שתבקש מוועדות הביקורת של הדירקטוריון לשאול את רואי החשבון איזה בדיקות הם עושים, באיזה כלים טכנולוגיים הם משתמשים בהם. עכשיו יש לנו בעיה במגוון של התיקים ואני חושב שיזהר דייק את זה יפה אנחנו יכולים להשתמש בכלים הטכנולוגיים המאוד מתקדמים שיש לרשת הבינלאומית בתיקים הגדולים כי זה מתאים ל- 10,20,50 חברות בלבד. הפירמות משקיעות מיליארדים בהכנסת טכנולוגיה חדשה שעוזרת לביקורת אבל לתיקים הגדולים, כמה תיקים גדולים יש לנו בארץ? לא מספיק! זו בעיה שקשה לפתור אותה ואני חושב שאנחנו כמשרדים מנסים לפתור את אותם 80,90 אחוז של תיקים קטנים שבהם הטכנולוגיה יכולה לעזור מאוד. הדבר השני שציננת והוא חשוב זה גם הצד של העובדים, העובדים לא רוצים לעשות עבודה שחורה וגם אנחנו לא רוצים שהם יעשו עבודה שחורה. השילוב הזה יביא אותם לשימוש יותר ויותר בטכנולוגיה.

שלומי שוב

היום בעבודות הטכניות אתה יוצא להודו?

קלאודיו ירזה

כן אבל מעט. רק בתיקים גדולים, בתיק קטן עד שבהודו יכנסו לעניינים זה לא משתלם. הם עושים עבודה נהדרת אבל עד שהם נכנסים לעבודה אתה לא יכול לעשות בהם שימוש על לקוח של 1000 שעות

כי זה לא כלכלי. חלק מהחידוש ד"א בא מהעובדים. אנחנו כבר כמה שנים מבקשים מהעובדים שיביאו לנו רעיונות איך לחסוך וחלק מהחסכון בא מהם. לא בהכרח מדובר בחוסכון חסכון אלא באיך לשפר את העבודה ואיך להשתמש ביותר טכנולוגיה. אם עובד אומר נתנו לי עבודה אידיאלית לעשות שירים דגל ויגיד המחשב יכול לעשות את זה יותר טוב ממני. ואנחנו בניגוד למה שאמרת מסתכלים על הטווח הבינוני והארוך, שווה לנו להשקיע ולהכניס טכנולוגיות חדשות. אנחנו בדרך הנכונה, עוד כמה שנים יהיה לנו כמות לא גדולה של אנשים עם הרבה ידע ומחשבים ומעט גיוניורים. הבעיה הגדולה שתהיה עוד 20 שנה היא איך אתה מגדל את האנשים עם הידע והניסיון מאחר שזה משהו שלוקח.

רן ורד

אני רוצה רגע להגיד, בעבר הייתי CFO של סרגון שנשחרת בנאסד"ק, אני חושב שנכון רגע להגיד שהכנסנו מערכת לפני לא מעט שנים שעושה סוג של ביקורת SOX ושימשה את צוות הכספים לייעל בהרבה את התהליך. ביקשנו מ EY להסתמך על זה כי המערכת אוטומטית. הבעיה היא שהם לא מוכנים להסתמך על מערכות שהם לא מכירים ולא בדקו אותה ולכן נאלצנו לייצר מאות צילומי מסך של בדיקות של SOX במקום פשוט להסתמך על אותה מערכת. ממה שבדקתי ולדעתי זה חלק גדול מהבעיה זה הסתמכות שלהם על מערכות שהחברות עצמם מטמיעות ועוזרות לנו ביום ביום בבקורות שלנו שאנחנו עושים והם לא מוכנות לאמץ את זה אם לא עבר את הבקורות שלהם.

חגית ינון

אני CFO בווקמי. לפני ווקמי הייתי כ 19 שנה בנייס. באתי מההייטק הישן להייטק החדש אני אדבר קצת על התמריץ הכלכלי ועל הפערים בין העולם שאני נמצאת בו, ה SAAS שבו האפליקציות והטכנולוגיות שאנחנו מיישמים היא גדולה. אני חושבת שהפער בין חברות כמונו לבין משרדי רוי"ח הוא גדול. למרות שרמת הסיכון יורדת בהטמעה של הרבה מאוד כלים טכנולוגיים המשרדים לא נמצאים שם. אני חושבת שכסמנכ"ל כספים התמריץ העיקרי שלי הוא יעילות ואפקטיביות בתהליכי העבודה אם ובלי קשר לעבודת הביקורת. הציפיה שלי כסמנכ"לית כספים היא שמשרדי רוי"ח בנוסף לעבודת הביקורת יביאו ערך מעבר. הדבר הנוסף שאני מסתכלת עליו הם ה kpi ודיווחי הנון גאפ, ראו מה קרה ביום שישי האחרון בהודעה של סנטינל וואן.

שלומי שוב

זו בעיה אחרת

חגית ינון

זה בדיוק העניין, KPI זה לא דיווח חשבונאי. אבל אני כ CFO כן מצפה מרואי החשבון לא להסתכל על התאמות בנקים ולא להסתכל עם המאזן מתאזן, את זה אנחנו עושים בלעדיהם ויש כלים דיגיטליים שיכולים לייצר אוטומציה ויעילות בעבודת הביקורת. אני מצפה מרואי החשבון שיהיו

מעורבים בדברים האחרים שאולי כרגע הם לא נדרשים לתת חוות דעת עליהם, לדוגמה ה-ARR שסנטינל וואן דיווחו ועכשיו הם מתקנים אחורה. אז אולי זה לא ריסטייטמנט חשבונאי, אבל זה מספיק משמעותי.

שלומי שוב

ברמת המשקיעים זה מטורף, דרמה

חגית ינון

בסופו של דבר כשאנחנו מדברים על ה-ARR, ה-RPO הוא מעין נגזרת ולמעשה חברות saas מדווחות על RPO כחלק מהדיווח החשבונאי.

אני חושבת שהפער המאוד גדול שכל הדיון פה מתנהל בעולמות שאנחנו היינו לפני 10-5 שנים. והשיח היום סביב ה-AI שיכול לחולל שינוי מהותי גם בתחום שלנו. חזרתי משיחות עם משקיעים בארה"ב, לא היה משקיע או אנליסט שלא שאל על ה-AI. AI כרגע הוא מודל שפה וזה נהדר, אבל זו רק ההתחלה. השלב הבא יהיה לחבר את המודל הזה לפעולה ואז האימפקט יהיה הרבה יותר משמעותי. ברוב חברות הייטק, גם אצלנו בווקמי, עובדים בעצם על טכנולוגיות המטמיעות ChatGPT ובונים כלים לשלב הבא של אקשן, זה יקח עוד זמן אבל אז יהיה המבחן האמיתי של הפעולות שמבוצעות באמצעות טכנולוגיה במקום בני האדם וזה באמת יהיה המבחן של המשרדים.

שלומי שוב

חגית אבל מה השורה התחתונה מה את חושבת שצריך ואפשר לעשות על מנת לשנות את המצב.

חגית ינון

אני חושבת שלהטמיע טכנולוגיות זה סטייט אוף מיינד, זה מה שאנחנו עושים כל הזמן. אני חושבת שבעולמות שלי קל יותר לעשות את זה והפער הוא מאוד גדול בחברות שאינן הייטק ששואפות להיות יותר אפקטיביות. כנ"ל לגבי משרדים שרוצים להיות יותר אפקטיביים ולא מוכנים להשקיע בדרך לשם. אני חושבת שמשרדי רוי"ח יבינו שכשיש חברה שכן מטמיעה כלים וכן עושה דיגיטציה מלאה לתהליכים תידרש גם התאמה לשכר הטרחה. אני חושבת שהרגולציה צריכה לתפוס מקום משפיע בהכוונה והתאמה לבנמצארק באופן שדומה אפילו לדיונים בוועדות ביקורת בנושאי סייבר סקיוריטי.

שלומי שוב

אחרי כל הגישה הפחות חיובית בוא נשמע קצת סיפורי הצלחה.

אלי אדרי

שלום לכולם שמי אלי מתברת AudITTech ואני דווקא אציג לכם סיפור חיובי: שיתוף פעולה בין סטארט-אפ, החברות המבוקרות והמשרדים הגדולים. סוף הסיפור הוא שיחד כן הצלחנו להביא להסתמכות על תוצרי ביקורת דיגיטליים, ובעצם להבנה של איך כן עושים SOX ואוטומציה ומשפרים את המצב כיום. במילה עלינו, AudITTech קמה במטרה לשנות את עולם ה-SOX ולקחת אותו אל העולם הדיגיטלי. היום התחלנו בביקורת מערכות מידע, העולם שממנו אני מגיע מבחינה מקצועית. המטרה שלנו ב-AudITTech לקחת את הבקורות למקום שאנחנו בודקים 100 אחוז מהאוכלוסייה ובודקים אונליין (100 אחוז מהזמן), מתוך הבנה כי החברות רוצות את רמת הביטחון הזאת, ולא כי רשות ניירות ערך או המשרדים המבקרים מבקשים את זה. לאחר שנים רבות בהן עבדתי בביג 4, ונתתי ייעוץ CFOs או CIOs, מתוך מטרה להכין אותם לביקורת ולתת להם שקט בגזרה, ואז אני בא ולוקח 5 בדיקות שזה פרומיל ממה שצריך להיות ואז מגיע המבקר ובאמת לא עשינו כלום, על אף שזו הדרך המקובלת.

מתוך ההבנה הזאת יצאנו לדרך וכל הקשיים שנאמרו פה הם נכונים, הם אמיתיים, אי אפשר להתווכח איתם. זה נכון שיש פה בעיה איך משתמשים ב-IPE? איך באים ועושים תהליך שנותן מענה לחברות? ואיך גם מתמודדים עם חברות גדולות וקטנות? זה לא בדיוק אותו דבר גם ברמת הטכנולוגיה. אז היום לצערי פיבר לא יכלו להגיע ואני אספר שני סיפורים מהעולם שלנו. חברת פיבר כמו שמכירים יש להם 4.3 מיליון יוזרים, כמעט 1000 עובדים, חברה ענקית. במקרה של פיבר נעסוק בשינויים במערכת הליבה של החברה שבעצם מייצרת את כל ההכנסות. כל הביקורת נסמכת על המערכת הזאת, כמות השינויים והטרנזקציות במערכת הזאת היא עצומה! ואנחנו באנו בכל שנה ועשינו 50 דגימות (3%), על מנת לתת איזשהו נוחות לרואה חשבון המבקר של החברה, ואז הבנו שיש פה איזשהו פער גדול. ואז נכנסנו לתמונה. כדאי להתמודד עם הפער שאלנו את עצמנו איך אני משפר את סביבת הבקרה. אני לא רוצה לדעת פרומיל מהאוכלוסייה, אני רוצה לדעת בתור יועץ של החברה, שאני יכול לומר בביטחון לחברה -- תדעו שאתם מכוסים לביקורת. על מנת להגיע לכך, המשמעות היא לעלות ל 100% ביטחון בביקורת. ככה בעצם משפרים את האפקט של הבקרה. מבחינת יעילות תהליכים גם כאן יש שיפור משמעותי. בעבר, לא נעים לי להגיד, אבל אני הייתי יושב בחברה כמעט שנה שלמה. היום התהליך האוטומטי מאפשר לקצר את הזמן של הביקורת ולייצר יעילות בתהליך ובכך לחסוך את הזמן שלי ושל גורמים רבים בחברה. חשוב לציין, כי אם היה מדובר רק בזמן של אנשי finance, אז מילא כי הם מבינים את העבודה שלי. אבל יש לא מעט גורמים שקשה להסביר להם את החשיבות והדוחות הכספיים לא רלוונטים לתפקידם. זה בעצם מה שהנחה אותנו בתהליך הזה.

האתגרים הם רבים, כך למשל איך מסתמכים על עבודה כזו? איך מגיעים ל 100% בצורה באמת אפקטיבית. ואולי עוד דבר שהוא מאוד מאוד משמעותי גם ברמת המבקר בחברה, איך אנחנו מסתכלים על מצב שאנחנו עוברים מביקורת של פעם בשנה או פעמיים, למצב שכל הזמן יש לנו את המידע? בסופו של דבר ההבנה שלנו ב-AudITTech שאם אין לך 100% מהאוכלוסייה ואין לך 100%

מהמידע אתה לא באמת יכול לתת את ה-“peace of mind” לחברה, אתה לא באמת יכול להגיד ל-CFO “הכל סבבה”.

במקרה של פייבר, ניתן לראות כי כמות הטרוזקציות שלנו בתחילת 2021 הייתה 1637, עשינו עבודה טובה והגענו ל-50 דגימות באופן ידני. רוצה להראות לכם איך זה נראה (מציג להם ב-EXCEL – ניר עבודה מורכב מאוד). בעצם עושים עבודה מאוד מאוד סזיזיפית כדי להגיד שהמערכת של פייבר טובה. לא סביר.

הטמענו ב-2022 את הטכנולוגיה שלנו וראינו שכמות ההשקעה בביקורת ירדה בצורה מטורפת. בשנה הראשונה הצלחנו להוריד ב-80% את השעות שהשקענו על הבקורות האלה מ-55 שעות ל-12 שעות והדבר היותר יפה, זה שבעצם בדקנו 100% מהאוכלוסייה כלומר העלנו ב-97 אחוזים את כמות הדגימות שביצענו. כלומר למעשה לא דגמנו יותר. מה שקרה פה זה שבעצם הרו"ח המבקר קיבל 100% מהאוכלוסייה בבת אחת עם כל נהלי הבדיקות שהרו"ח היה צריך לקבל. ההטמעה לראשונה לא הייתה פשוטה בכלל אבל בשיתוף פעולה יחד עם pwc הצלחנו בעצם להגיע לרמת מהימנות גבוהה מאוד של המידע שאנחנו מפיקים מהמערכות בצורה אוטומטית, כך שניתן להסתמך על המידע, והרי יש לנו פה תמונת ניצחון לאוטומציה. כולם מרוצים - החברה יש לה שקט, היועצים יכולים לבוא ולהגיד CFO הכל תקין, וה-auditor מה הוא עוד צריך?! איזה עוד שאלות יש לו?! יש לו באמת שקט! וגם את המחסור בכוח אדם זה פותר את הבעיה.

אמיר ברנע

רואה חשבון חיצוני מסתמך על הדוח? הוא יורד לרמת המידע?

אלי אדרי

רואה החשבון החיצוני מסתמך על הדוח ומקבל פירוט מלא של כל הדאטה. בלחיצת כפתור הוא יכול לראות את כל התוצאות ואת כל הליקויים בלייב ואנחנו גם יודעים לתת להם מענה בוודאי. זה מה שהטכנולוגיה שלנו עושה. לקחנו איזשהו תחום שאנחנו יודעים לעשות, שאנחנו טובים בו ושאנחנו יכולים לתת ערך מוסף ללקוחות. עם זאת, עולם הביקורת הוא גדול ועצום. אני חושב שאם הצלחנו לעשות את זה בעולם של ביקורת מערכות מידע, אין שום סיבה שכל עולם הביקורת לא יגיע למקום כזה.

ליאור מיסטריל

אני חושב שהם הצליחו לנצח את האחרים מכיוון שהרבה כלים בשוק לא נותנים את המענה של ה-IPE, של הצילום מסך, של איך המידע נשלף, ואז מתחילים לשאול שאלות איך זה עובד ומה קורה מאחורי הקלעים. ביחד חשבנו מה האתגר הגדול של רו"ח המבקר כדי להסתמך על כלי כזה. היתרון של הכלי של אלי הוא שבכל רגע נתון הכלי שקוף לחלוטין. הוא מדריך אותך מה הוא לקח, איך הוא

לקח, מה הפרמטרים שנשלפו, זאת אומרת גם רוי"ח מבקר יכול להפעיל בקרות על המכשיר כדי לראות אם זה פועל ועומד לשיעור רצונו, או להריץ את הבדיקה במקביל ולהניח את דעתו וזה מה שהוא עושה. ככה אנחנו מצליחים להסתמך על הכלי הזה. ההבדל הגדול שבאמת התכנון היה פה להסתכל על הלקוח, בעצם על רואה החשבון, ולא על איש אבטחת מידע או כל אדם כזה או אחר בארגון, ולהתאים את הכלי לצרכים שלו.

אלי אדרי

ב-AudITTech אנחנו פונים גם לשוק של חברות ציבוריות בתחומי הטכנולוגיה כמו חברת פייבר, או גם חברות יותר מסורתיות כמו כיל. התפיסה שלנו היא ממש לא לתת מענה רק לחברות ספציפיות אמריקאיות אלא גם לתת מענה בשוק לחברות ציבוריות הנסחרות בבורסה בתל אביב. אפשר להגיד כעת, כי לאחרונה רשות החדשנות ורשות ניירות ערך השקיעו בנו מתוך ההבנה שניתן להתאים את הטכנולוגיה גם לחברות ציבוריות ישראליות. בפרויקט משותף יחד עם PWC ניקח כמות גדולה של חברות ציבוריות ישראליות ובעצם נטמיע גרסה מותאמת של המוצר. עשינו כבר פילוטרים ראשונים שהצלחנו ובגלל זה בגלל זה יש את הגיבוי מטעם השותפים בפרויקט. למעשה המטרה שלנו שתוך כמה שנים ביקורת מערכות מידע תעשה בצורה אוטומטית לחלוטין. וזה כבר פה, זה קורה, זה לא במקום של אולי.

אולג וסרמן

אני רוצה להגיד כמה דברים בצד שלנו לפחות. שאלי פנה אלי בתחילה בשיחת הטלפון לא הייתה מערכת. הוא פנה אליי ברעיון שהנה אני רוצה לעשות משהו כזה. אני הייתי בהתחלה מאוד סקפטי והשינוי פה הוא שינוי מחשבתי הוא שינוי של באמת זה ציינג מנג'מנט ארגוני להכנסה של תהליך כזה. אבל אני היום כן מאמין שלמערכות כאלה זה נותן לי לפחות מתוך החברה יש לי עשרות אלפים של טרנזקציות שלקחתי אותם ולא עשיתי בזה כלום. הנה הרוי"ח שלנו יושבים פה, כמה ליקויים יש כאמור בממוצע בשנה בכל ICL-GROUP אנחנו מדברים על 3-4 ליקויים בתחום של האי 3 4 ליקויים גלובלי. אני יודע שאנחנו לא מושלמים, אני לא עולה על אותם המקרים הבודדים שבהם יש איזה שינוי מיוחד וגם מבחינת הבקרה הפנימית אני לא עולה על הליקויים האלה. אני יודע שזה קורה ואני רוצה לזהות את המקרים האלה באונליין לא רוצה שהמבקר יגיע בתוך שנה ויזהה את הליקויים.

ארז סופר

ברמת החברה זה בסדר. השאלה איך רואה החשבון מתמודד בביקורת של PCAOB ונדרש להסביר מה עשה וכיצד בדק את המערכת של אלי. וזה מה שהם שואלים מבקשים להבין כיצד אתגרת את המערכת ואם רואה החשבון אינו יודע להסביר זה יכול מצב בעייתי.

אלי-התשובה לזה. להטמיע את הטכנולוגיה לוקח לנו כמה ימים, כמה שבועות זה כל הסיפור. ולהגיע למצב שאפשר להסתמך על זה לביקורת לוקח לנו שנתיים שלוש. זה התקדמות של עקב בצד אגודל

בדיוק בגלל הדברים שצינת. יצרנו בעצם מערכת חוקים סביב הדברים האלה הכוללת בדיקות אינטגרציה שאמורים לבדוק שלמות ודיוק במערכת. יצרנו מערכת חוקים סביב המערכת שמאפשרת למבקר כאשר המערכת עומדת במספר התניות שנקבעו מראש להסתמך עליה.

רוני מיכאל

אנחנו גם תומכים ועוזרים חשוב לציין הרגולטור הישראלי פה צריך גם לקבל איזשהו סטנדינג כדי שאנחנו נוכל לפחות בחברות הישראליות גם להסתמך על מערכות עניות וגם על מערכות בקרה. יש פה פערים מאוד גדולים שאנחנו לא יכולים לקבל תשובה. הרף הגבוה של האיכות נקבע כרגע על ידי ה SEC. אם אנחנו נוכל יחד עם הרגולטור שהוא שייתן לנו איזשהו גב, להתקדם ולהשתמש במערכות ענן וגם עם סטנדרטים של ביקורת. דבר נוסף, דובר רבות על הנושא של שימוש במערכות. רוב החברות בישראל עדיין לא מנהלות את המידע שלהן בתוך מערכות מה שמקשה לבצע מעקב.

היום אנחנו כבר יודעים לתת פתרונות לחברות שהדאטה שלהם לא מאורגן, אפילו חברות מאוד קטנות. התקבלנו לאקסלרטור של הראל כדי לראות איך זה עובד בחברות ביטח ובבנקים. כמוכן שבחברות ביטוח זה הרבה יותר מאתגר בגלל הרגולציה. אבל גם שם נהיה.

שרון ברלץ כהן

חשוב להבין שהאוטומציה תביא לערך גבוה יותר מהצב שקיים היום שכן הבדיקות ירוצו על אוכלוסיות מלאות/ גדולות יותר. הבחינה של IPE ואופן הפקתה ניתן לפתור בכמה פעולות בסיסיות.

רן ברגמן

היום מול הרופא הממוצע, המכונה תדע לאבחן אתכם טוב יותר ומהר יותר. זה כבר היום. האם זה יותר טוב מהרופא הכי טוב? לא. לכן, האם אני הולך ליותר רופא? לא. אבל, הרופא בעתיד יהיה שונה מהרופא של היום. כן יש לי בעיה, עם איך הרופא בעתיד ילמד. כי היום, המכונה לומדת מהרופאים הכי טובים - בהמשך - הרופאים הכי טובים לא יהיו לי, כדי ללמוד מהם ואז אני אכנס לבעיה. אז אנחנו בתהליך. זה יקרה בראיית חשבון. זה יקרה בדיוק כמו שאנחנו עוברים את זה כרגע ברפואה. אותו תהליך. המכונה לאט לאט תיכנס, תיקח יותר ויותר תחומים, אבל צריך להבין את הצד השני. זה לא יבוא במקום. זה יוסיף המון עבודה מסביב.

המון ממה שאתם רואים פה, זה כשאתם לוקחים את התהליך ואתם הופכים אותו לאוטומטי. אז נכון, לכאורה לקחתי את התהליך היום והפכתי אותו לאוטומטי. שנייה אחר כך, אני אתחיל לקבל את אותם שאלות: זה כן עומד זה לא עומד (במחן הסבירות), כן מצאתי לא מצאתי (ממצא מחשיד), כן תבדוק לא תבדוק (את הממצא). כמות השעות לא תיעלם - היא תישאר. היא אפילו תגדל, כי אני אמצא יותר (ממצאים), כי אני אשב על הרבה יותר דברים (ממצאים) בו זמנית.

לכן, אני לא רואה פה מסע של מכונות מחליפות אנשים.

אני נמצא בכל כך הרבה אזורים ועוזר לפתח את האלגוריתמים האלה. מה שאני רואה זה שאנחנו נכנסים לאזורים שלא יכולנו להיכנס קודם. אנחנו מוצאים דברים, שלא ידענו למצוא אותם. אנחנו עושים את זה בצורה יותר מהירה. זה קורה אונליין. ושוב פעם, מה המשמעות לרואה חשבון שיושב ומקבל את הנתונים באונליין? מה האחריות שלו? יש פה הרבה סוגיות שאנחנו לא מבינים אותם, כי עוד לא התנסנו בצורת העבודה הזו.

אבל זה לא תהליך של ייתור האנשים. זה יהיה תהליך של הוספת עבודה אחרת. אני חושב שצריך לשאול איך מכינים טוב את הסטודנטים לסוג כזה של עבודה - כשהמכונה כל הזמן לידם והם משתמשים בה.

להיפך זה יהפוך אותם לטובים יותר. הם ייכנסו לסוגיות שהם יצטרכו להתייחס אליהם, והמכונה לא תיתן את המענה. היא תיתן את המענה הממוצע. וצריך לזכור, המכונות תמיד לומדות ממה שאנחנו לימדנו אותן - כמו ילד. chatgpt זה ילד בין חצי שנה, ואתם מסתכלים עליו ושואלים: "רגע, האם הוא כבר יכול לעבור תיכון?" הוא בין חצי שנה הילד. בעתיד, הוא יעבור תיכון. הוא יעבור טוב מאוד.

הנקודה היא, שבסוף המציאות משתנה. ובמציאות משתנה, המכונה תצטרך ללמוד, ומי שצריך ללמד את המכונה זה אנחנו. אנו עדיין רחוקים ממצב שמכונה לומדת. אין היום באמת AI כרגע יש כמה מכונות גדולות שיודעות לעשות - מתקרבות לזה, אבל אין היום AI יש Machine Learning זה מה שיש אז בואו נוריד לרגע את המונח השיווקי.

machine learning בסוף, זה פשוט מה אנחנו מכניסים פנימה לתוך התהליך. ולכן אם אנחנו נדע "להאכיל" את המכונה בצורה טובה, המכונה תעזור לנו. לא "נאכיל" אותה בצורה טובה, היא לא תעזור לנו ותעשה שטויות, ואנחנו מקבלים מכונות שזורקות דברים עם ביטחון מלא ובלי שום דבר מאחור. אז כשאני מסתכל - ואני אופטימי מטבעי - אבל אני חושב שהתהליך הזה הוא תהליך שיביא שינוי. וזה פה אלמנט מאוד חשוב. הוא יביא שינוי וצריך לדעת להשתמש ביכולת הזו. אם נשתמש בזה נכון, אני חושב שזה רק יעשה טוב בהרבה תחומים, וראיית החשבון זה אחד מהם.

שלומי שוב

רן האם יש צעדים רק יש צעדים מסוימים שצריך לעשות שזה יקרה או שמבחינתך זה יקרה מאליו

רן ברגמן

זה יקרה מאליו, בכל מקרה. השאלה היא איך מלווים את זה נכון. השאלה היא, מי ידחוף את זה, מי הדרייברים של השינוי. הרגולטורים עושים צעדים. גם רשות שוק ההון וגם המפקח על הבנקים עושים את הצעדים לכיוונים האלה. החברות העסקיות ממילא שם. בסוף הלחץ הפיננסי להתייעלות מביא לשילוב AI בכל ההיבטים בכול האזורים. לכן החברות ידחפו לזה.

רואי החשבון (כפרופסיה) כרגע לא תופסים פוזיציה של הובלה. כרגע הם מובלים לתוך האירוע. יכול מאוד להיות, שרואה החשבון ואפילו הפירמות הגדולות, צריכות לתפוס את תפקיד ההובלה, של לאן הדברים האלו הולכים. וכן, ברור כי הבקורות עדיין לא שם, ותמיד אתה נדרש להכין את עצמך לבקורות הללו. זה לא מתנגד, ולא מתנגש.

אז מה צריך לעשות? כולם צריכים לעשות - הרגולטור יצטרך להכין רגולציה - הוא כבר בכיוון הזה. האוניברסיטאות תצטרכנה להכין את הסטודנטים לקחת את זה. החברות העסקיות ממילא, מבחינה פיננסית, דוחפים הכי חזק. והפירמות תכנסנה. ברגע שהן תכנסנה, אז זה יהיה כבר המיסוד של התחום.

שלומי שוב

קלאודיו אגב לא הסכים איתך שזה שהמשרדים לא מובילים את זה

קלאודיו ירזה

כן זה ממש לא ככה. זה בא לנו גם מלמעלה וגם מלמטה מהפירמות הגלובליות. אני מניח שזה קורא בכל מקום. הפירמות משקיעות מיליארדים ואנחנו משלמים על זה וגם משקיעים בעצמנו לא מעט כי מנסים להוביל את השינוי עבור התיקים הקטינים והבינוניים.

מורן דויסון

למרות שרן ואני באמת באותו משרד, אני בביקורת, יש לנו אכן השפעות ענקיות.

זה אכן תלוי בחברות, גם גדולות וגם קטנות, חברות ענק גם בארצות הברית יצא לי לראות שהן לא באוטומציה מלאה והן גם מתנהלות באופן ידני אנחנו לא יכולים ליישם כלים טכנולוגיים על חברה שמתנהלת ככה וזה בעיה אבל בהחלט יש השפעות ענקיות גם אצלנו בדלוייט גם בביג 4 האחרים, ואנחנו גם מיישמים אותם מגיעים לתובנות עסקיות מעבר לעבודת הביקורת שהם נותנות המון.

רן ורד

התייחסות אחת למה שנאמר פה וגם על זה אני רוצה להתייחס. הייתי CFO של סרגון קרוב לארבע שנים והיה לי צוות כספים של קרוב ל-100 עובדים ובערך 3-4 עובדים בתחום האנליטיקס. היום ב-"לושה" שזה חברת SaaS של הדור החדש עם אלפי עסקאות בחודש, יש לי צוות כספים של 12 עובדים וצוות אנליטיקס של 17 עובדים. לשם העולם הולך וגם אני בעצמי צריך ללמוד ולהכיר את התחום הזה כי בסוף בעולם החדש מה שחשוב זה שיש כמויות דאטה עצומות וללמוד את זה ובעצם צוות האנליטיקס הוא יותר גדול מצוות הכספים וזה גם הכישורים שיצטרכו לאמץ במשרדי רואי החשבון אני חושב.

שלומי שוב

טוב בואו נשמע עכשיו גם הצד של רשות ניירות ערך גם בעניין הזה וגם במהלך שעשיתם בשנה שנתיים האחרונות עם ההכנסה של- xbrl וזה גם למעשה לטובת המשקיעים גם שילוב של טכנולוגיה.

עודד שפירר

הוזמנתי לדבר על ixbrl אבל המילה רשות הוזכרה פה כל כך הרבה פעמים אז אני לא יכול שלא להתייחס לנושא הדיון הראשון, המנדט שניתן בחוק לרשות ניירות ערך ומשטר הפיקוח שלנו הוא לפעול בתחום הגילוי והדיווח אנחנו לא מתערבים בעסקים ולא בוחנים את הדרך בה עסקים מנהלים את הפעילות שלהם גם לא המחשובית ולכן התפקיד שלנו הוא להיות ENABLER, כאלה שמאפשרים לחברות להתקדם ולעבוד בצורה יותר טובה ושתייעל את העבודה ובעיקר תביא לדיוק גדול יותר בדיווחי החברה לרבות בדיווחים הכספיים. איך אנחנו עושים את זה? אחת הדרכים היא לבדוק מהי רגולציית AI נכונה, גם בהגבלות הקשורות לשימוש וגם את האופן שניתן לאפשר אותה. לשם כך, הוקמה וועדה על ידי המשנה ליועמשי"ת, ועדה שעומדים בראשה היועץ המשפטי של הרשות ונציגת היועמשי"ת והיא באה לבחון את נושא הרגולציה של AI.

נקודה נוספת שאני רוצה לדבר עליה היא רמת האימוץ הטכנולוגי בתחום הפיננסים בישראל. רמת האימוץ הטכנולוגי של אזרחי ישראל היא מאוד מאוד גבוהה, זו של האינדיבידואלים. לעומתה, רמת האימוץ הטכנולוגי בתחום הפיננסי היא יחסית נמוכה.

זה נכון ככלל גם במשרדי רואי החשבון, למרות ששמעתי אותם פה טוענים אחרת. ברור שהפירמות הבינלאומיות מכניסות למשרדים הישראליים הרבה טכנולוגיות שמשפרות את איכות הביקורת אבל זה לא קורה באזורים אחרים. ישראל היא הסטארט-אפ ניישן וחברות ישראליות מפתחות מוצרים פיננסיים ברמה גבוהה מאד אבל מחליטות לא לפעול בשוק הישראלי. (הערה דובר אחר - השפעת קוטן).

נכון, גם בעיית הקוטן שלנו היא מאוד משמעותית וגם בעיית השפה היא לא בעיה קטנה. אגב אנחנו עובדים על נושא העברית, יש לנו פרויקט מאוד גדול בתחום ה NLP בדגש על התחום הפיננסי. כדי לקדם את הנושא הזה במדינת ישראל, כדי שלפחות בעיית השפה תיפתר, אנחנו מעודדים חברות ישראליות שהן מדהימות בתחום הפיננסי ומוכרות את הטכנולוגיה שלהן בעולם, להביא אותה פה לישראל כדי לשפר את חווית משתמש הישראלי. בנוסף, חברנו לרשות החדשנות ואנחנו מממנים, אני מדגיש מממנים, אני חושב שלא שמעתם דבר כזה שהרגולטור הישראלי מממן יחד עם רשות החדשנות, חברות ישראליות שרוצות לקדם טכנולוגיה פיננסית בישראל. יעל וייס, מנהלת החדשנות שלנו מובילה את הפרויקט - קוראים לו פרויקט הפיילוט - Data Sandbox. בדוגמא שדוברה פה לפניי, אנחנו עושים פיילוט עם חברות שמעוניינות לתת שירותים למשרד רו"ח או לחברות ישראליות או לאזרח הישראלי ואנחנו עוזרים במימון שלו אז זו תגובתי לנושא של הדיון הראשון ואני אשמח לעבור לנושא של ה ixbrl.

Ixbrl - ה I אגב בניגוד למי שחושבים ככה זה, לא ישראל זה INLINE. הפרויקט הזה כמו רבים אחרים שאנחנו עושים הוא במסגרת פיתוח ושכלול שוק ההון הישראלי והשיפורים הטכנולוגיים שאנחנו מטמיעים בו. חשבנו איך אנחנו עוזרים לשוק ההון להתפתח והגדרנו יעד, אחד מתמשת היעדים של רשות ניירות ערך בתכנית הרב שנתית שלה, יעד של פיתוח חדשנות טכנולוגית ופתיחה של השוק בפני שחקנים בינלאומיים. גיירנו וייבאנו טכנולוגיה המקובלת בכל העולם בוודאי בארצות הברית ובאירופה של ה ixbrl שבעצם מאפשרת קריאה של נתונים מהדוחות הכספיים ולא רק, בלי תלות בשפת המקור שבה היא נכתבה, ככה שמשקיע יפני שרוצה פתאום להשקיע בחברת אאורה הישראלית, אגב, סתם בחרתי אאורה כי היא הראשונה שנמצאת בטבלת החברות הציבוריות הישראליות ולהשוות אותה לענף הבנייה הישראלי או להשוות אותה לענף הבנייה בכלל להשוות אותה לסך כל החברות הישראליות, אותו משקיע יפני יכול לעשות את זה בקלות רבה בלי תלות בשפה שאותה הוא קורא.

דהיינו, שהוא יוכל לראות את הטקסונומיה ביפנית אבל את המספרים המדווחים של החברות הישראליות. אנחנו ברשות ניירות ערך מאמינים שזה Win Win ועוד Win. קודם כל ווין לחברות הציבוריות. למה זה ווין לחברות הציבוריות? כי חברות ציבוריות היום כמעט לא נהנות מהשקעות זרות.

ברוב המשקיעים בחברות הישראליות הם מקומיים, למה זה קורה? בגלל שהם (הערה מהצד - אוברפרייט) זה אתה אמרת, בגלל שאין לזרים דאטה בכלל על החברות הישראליות הם לא מכירים אותן אין להם אנליזה, הם לא יכולים להכיר אותן.

פנינו לאנליסטים זרים ושאלנו אותם תגידו לנו איך אפשר לפתור את הסיטואציה הזאת. אמרו לנו חד משמעית אם יהיה לנו נתונים כספיים קריאים, קרי Ixbrl נוכל לסקר את החברות הישראליות וכל משקיעים יוכלו להשקיע בחברות הישראליות. אם חברות ישראליות רוצות שתהיינה להן גם חשיפה לחברות זרות יש להן שתי אפשרויות: או לדווח אנגלית, אפשרנו את הדבר הזה לצערנו הדבר כמעט לא קרה, חברות לא הרימו את הכפפה, שתי חברות בחרו לדווח באנגלית רק אחת נותרה כזאת.

חברות לא עושות את זה אם לא בדיווח באנגלית לפחות בדיווח נתונים שיהיו קריאים בכל העולם.

ה-Win השני הוא Win למשתמשי המידע כמובן אני דיברתי על אנליסטים אבל זה לא רק אנליסטים זה חוקרים באקדמיה. לא יודע למי מכס יצא לעשות איזשהו מחקר ולנסות להוציא דאטה על חברות ציבוריות ישראליות: מושיבים סטודנטים במשך שנתיים כדי לדלות את הנתונים מתוך הדוחות הכספיים ויש בעיות של אמיתות ההקלדה ועוד. כמו כן, משתמשי המידע הם גם בעלי חברות שרוצים לעשות השוואה וגם רו"ח שרוצים לבדוק את הנתונים ועוד.

ה-Win השלישי הוא לגופי הרגולציה, זה גם לרשות ניירות ערך זה גם לרשות שוק ההון וגם לרשות המסים לרשות התחרות לכל רגולטור שרוצה לקבל את הנתונים האלה על החברות אז בעצם השיטה מטייבת את היכולת של האנשים לקרוא את הנתונים הכספיים על ידי האדם אבל גם על ידי מכונה

ולקבל החלטת השקעה או כל החלטה אחרת שהוא רוצה להגיע אליה. אז קודם כל אנחנו רוצים להודות גם למי שעומד מאחורי הפרויקט - נמצאים מחלקת פה עובדי מחלקת תאגידיים דודי ודב שאחראים על זה ואביבה שראיתי קודם ולא נמצאת כעת, שעבדה ברשות וגם עומדת מאחורי זה גם המחלקה הכלכלית ומחלקת מערכות מידע של הרשות תורמת לזה מאוד ובעצם השיטה הזאת של ixbrl תאפשר לאנשים להשתמש structured data במידע המובנה על כל הגוונים שלהם.

זה יעזור גם למשקיעים פרטיים שהיום קוראים לה גברת כהן מחדרה. היא אישה שאני לא מכיר אותה באופן אישי אבל היא לא קוראת דוחות כספיים אני לא מכיר בן אדם חוץ אולי חלק מהיושבים פה בחדר שקראו אי פעם דוחות כספיים בחייהם. כמובן משקיעים מוסדיים, אנליסטים רגולטורים וכו'.

אז מה עשינו עד היום עשינו פיילוט פנימי פנינו לכמה חברות וניסינו את הכלים השונים. יש כלים שונים של ה Ixbrl ועשינו פיילוט יחד איתם, וגילינו שהבעיה היא לא כל כך קשה והוא לא גוזל המון תשומות מהתאגידיים. אחר כך פנינו ל פיילוט ציבורי. אפשרנו בקול קורא לכל חברה שתראה להצטרף לפיילוט ואמרנו להן אנחנו מממנים לכם את הרישיון בשנה הראשונה, אנחנו מממנים לכם כמות נכבדת משעות יעוץ לפרויקט הזה. בואו תיכנסו לתוך הפיילוט הזה. נכנסו 30 חברות לפיילוט. המערכת שלנו מערכת "המגנא" מערכת הדיווחים כבר מוכנה לקליטת כל הדיווחים של החברות ואנחנו עובדים על החקיקה. היום הכניסה היא וולונטרית, בקרוב ככה אני מקווה אז אנחנו נהפוך את הנושא הזה למנדטורי.

זאת אומרת תהיה חובה על התאגידיים לדווח בדרך הזאת. דאגנו שיהיו לשכות שירות שבעצם נותנות את השירות לחברות ומסייעות להן באופן הדיווח. בנוסף, עשינו וובינר ואחד הדברים שאנחנו נשמח שייקרו וראיתי את זה גם בשאלות היפות שאתה שאלת בנושא: זה פיתוח של מערכת תחקור שתתחקר את כל הנתונים שתאפשר לאנשים בדש-בורדים מאוד מאוד קלים לשימוש לעשות השוואות רחב משמעותיות על כל הנתונים שברצונם לבדוק ולהשוות. אם יהיה מולנו Jurisdictions ואנחנו נשמח שיוקם אחד כזה (אנחנו גם נסייע בהקמתו) אז הגוף הזה יוכל לפעול מולנו (מול רשות ניירות ערך) ולטייב לנו את התהליך ולעזור לנו שהמערכת תהיה יעילה וטובה, ואנחנו גם נעביר את כל הנתונים האלה לספקי המידע שיוכלו להפיץ את המידע הזה בכל המקומות בעולם.

אלי אמיר

קודם כל תודה על ההזדמנות לדבר בפורום הנכבד. לא אאריך עקב הזמן המאוחר, אבל אני רוצה להתייחס לנקודה שהעלה פה הדובר שהביא את הדוגמה של הרופאים בקשר לשימוש באינטליגנציה מלאכותית: אני מאוד מסכים עם זה. זה הזכיר לי את הפרדוקס של "גרומן וסטיגליטס" שאם המידע יהיה מושלם מדי לאף אחד לא יהיה תמריץ לאסוף ולרכוש מידע ואז כמות המידע תרד. וזה מתקשר לנושא ההשפעה של artificial intelligence על חיינו. תחילה אומר שאין כיום מכוונות

היכולות ללמוד אלה רק מכונות היכולות לסכם ולנתח כמות אדירה של מידע. דבר כזה יכול לסייע למקבלי החלטות, אך שיקול הדעת נמצא עדיין בידי בני האנוש. זו הנקודה הראשונה.

הנקודה השנייה היא קיום פריצות דרך טכנולוגיות. לאורך השנים, תמיד היו פריצות דרך טכנולוגיות. לדוגמא, אימייל, אינטרנט, תקשורת מחשבים והעברת נתונים מהירה למרחקים גדולים. ChatGPT הוא דוגמא לפריצת דרך טכנולוגית תוך שימוש בכמות מידע גדולה מאד. תמיד מקצוע ראיית החשבון הגיב לשינויים טכנולוגיים, אבל בדרך כלל הוא מגיב באיחור, כנראה בגלל שמדובר במקצוע מפותח תחת רגולציה קפדנית ותקינה מפורטת. פרופסור אמיר ברנע הזכיר את החבות המשפטית המשפיעה על עבודת רואה החשבון. ייתכן החלט שזה גורם המעכב שינוי בכלל, תגובה לכניסת שינויים טכנולוגיים בפרט. לדעתי, שינויים טכנולוגיים יקרו אך יקרו לאט ובאיחור. אלו 2 ההערות שרציתי להעיר.

קצת ממצעים אמפיריים: לאורך 20 השנים האחרונות, חלה ירידה די מונוטונית בתעריף הביקורת. ניתן היה לבדוק את זה בישראל כי הדיווח הכספי כולל מידע על שעות ביקורת ושעות שירותים אחרים. ולכן היה ניתן לחשב תעריף ממוצע. מצאנו ירידה ריאלית של 30%-40% בתעריפי ביקורת משנת 2006 עד סוף שנת 2018/2019. מעניין לציין שלא חלה כמעט ירידה ריאלית בתעריפי שירותים אחרים שאינם ביקורת. שירותים אחרים שמרו על ערכן. הסיבה היא שביקורת מבוצעת בצורה דומה על ידי כל הפירמות. קשה להציג התמחות מקצועית בנושא הביקורת אך קל יותר להציג התמחות מקצועית בשירותים האחרים. לכן בביקורת התחרות היא על מחיר בעוד שבשירותים אחרים התחרות היא גם על איכות השירות. אגב, מצאנו שתעריפי הביקורת זולים יותר, בממוצע, בחברות משפחתיות, כנראה בגלל שחברות משפחתיות נתפסות כמסוכנות פחות (זה קורה גם בעולם ולא רק בישראל). ממצא אמפירי נוסף הוא שיש קשר בין תעריף הביקורת המתואם להכנסה לנפש בכל מדינה לבין רמת השחיתות במדינה (רמת שחיתות נמדדת באמצעות מדדים המפורסמים על ידי הבנק העולמי). ככל שהמדינה "מושחתת" יותר, תעריף הביקורת המתואם להכנסה לנפש גבוה יותר, עקב הסיכון הכרוך בביקורת. לדוגמא, תעריף הביקורת ברוסיה הוא בערך חצי מאשר בישראל אבל אם מתאמים את זה להכנסה לנפש אז הוא יותר גבוה.

ברצוני להתייחס להשפעה של ירידת תעריף הביקורת על איכות כוח האדם הנכנס למקצוע הביקורת. בשוק תחרותי, ככל שתעריף הביקורת יורד, השכר הריאלי של מבצעי הביקורת יורד גם הוא ולכן חייבת להיות השפעה על איכות כוח האדם המבצע את הביקורת. כבר היום אנו רואים ירידה באיכות הממוצעת של התלמידים שנכנסים ללימודי ראיית חשבון. ניתן לראות את זה אצלי באוניברסיטה, אין לי נתונים מה קורה במכללות ואוניברסיטאות אחרות. אצלנו בהחלט רואים ירידה באיכות הממוצעת. ביצועי התלמידים פחות טובים, איכות המסמכים שהם כותבים טובה פחות והיכולת שלהם לעבור בחינות גם היא פחות טובה, בממוצע. בנוסף, אנו רואים שדווקא התלמידים הטובים ביותר לא תמיד הולכים לכיוון של מעבר בחינות מועצה והתמחות. לדעתי יש לבצע רביזיה בתוכנית הלימודים ואפשר להשיג את זה בשתי צורות: אפשרות אחת היא לנתק את תוכנית הלימודים מבחינות המועצה. כרגע בחינות המועצה הם סד שכולם חייבים ללמוד את החומר הקבוע בהתאם

לבחינות המועצה כדי שתלמידים יוכלו לגשת לבחינות המועצה. כלומר, תוכנית הלימודים תלויה במידה רבה בבחינות המועצה. אפשרות שנייה (וזה מה שאני חושב שכן ילך ויקרה) היא הקמת מסלול הכשרה ללימודי חשבונאות שלא למטרת מעבר בחינות המועצה. יש היום, ותמיד היה, ביקוש להשכלה חשבונאית/כלכלית/משפטית רחבה כדי שאנשים יוכלו להיכנס למשרות בשוקי ההון וברשויות שלטוניות ובנקים. במשרות אלה אין חשיבות רבה לרישיון רואה החשבון. אילו היה קם מסלול כזה, אפשר היה לקחת שעות רבות מלימודי הביקורת והחשבונאות הפיננסית ולהקצות אותם לקורסים באמת חשובים כגון תהליכי מיזוגים ורכישות, חשבונאות בענפים שונים (בנקאות, חברות ביטוח), ועוד.

אם נבחן את הנעשה בעולם, אין הרבה תוכניות לימוד בארה"ב המלמדים את החומר לבחינות המועצה. האוניברסיטאות מרכיבות את תוכנית הלימודים לפי שיקול דעת אקדמי ולא לפי תוכנית המועצה. סטודנטים לומדים את מה שאמורים ללמוד באוניברסיטה ואם הם רוצים להיות רואי חשבון אז הם לוקחים קורס חיצוני שייתן להם את הכלים לעבור את בחינות המועצה. לדעתי, האיכות הממוצעת של רואי החשבון שיצאו לשוק בשנים הקרובות, תלך ותרד עקב השכר הנמוך יחסית. ומה הקשר ל-AI? ככל שיכנסו לשוק כלים טכנולוגיים טובים ואמינים יותר, ילך וייווצר חיסכון בכוח אדם - יהיה ניתן לבצע את הביקורת באיכות טובה עם פחות כוח אדם. הדבר יביא, לדעתי, לירידה בעלויות הביקורת ובשוק תחרותי, להמשך השחיקה היחסית בתעריפי הביקורת. השחיקה בתעריפי הביקורת תביא גם לשחיקה יחסית בשכרם הממוצע של המתמחים ורואי החשבון, דבר שיביא בהמשך לירידה באיכות הממוצעת של כוח האדם הנכנס לשורות המקצוע. הביקוש להשכלה חשבונאית/כלכלית/משפטית רחבה כנראה לא יפגע, אבל לדעתי התלמידים הטובים יותר ימנעו יותר מכניסה להתמחות בראיית חשבון.

שלומי שוב

תודה אלי. אני חייב להגיד שאני לא מסכים עם אלי על השורה התחתונה, אני חושב שלהיפך – התמורות הטכנולוגיות שאנחנו עוברים יתנו למקצוע ראיית החשבון תנופה אדירה כשהבסיס של כך הוא הכוח העצום שיהיו בידי רואי החשבון. אבל זה היופי באקדמיה, שאתם שומעים את מגוון הדעות וחשבו לי מאוד שהדעה של אלי נשמעת.

שרית נתנאל

אם תרשה לי להגיב רק לדבר אחד: תראו הרבה נאמר פה על אופן רישום המידע ואופן השמירה של המידע בחברה אבל צריך להבין שהמקור לזה היא מנהלת החשבונות בחברה. היום מנהלת חשבונות לפעמים מרוויחה יותר מרואה החשבון בחברה. היום להעסיק מנהלת חשבונות טובה, שמנהלת את הרישומים החשבונאיים ומנהלת את המידע בחברה באופן מדויק, עולה הרבה מאוד כסף. אופן הכנסת המידע למערכת, מקלה על החברות ונעזוב לרגע את רואי החשבון, לפני שרואי החשבון מגיעים לחברה, את אופן סגירת הספרים של החברה. אני נתקלתי עכשיו בחברה ציבורית שלא יכלה לסגור ספרים כי הנהלת החשבונות שלה לא נעשתה בצורה טובה. וזה מה שאנחנו רואים.

שלומי שוב

זאת אומרת כדאיות כלכלית מצד החברות

שרית נתנאל

ברגע שהדברים מבוצעים טוב יותר ברמת החברה, העבודה שלנו נהיית הרבה יותר קלה והרבה יותר מקלה על החברה. זה הבסיס להורדת כמויות של דגימות, היקפי העבודה שדנו בהם קודם מצד רוי"ח ועוד.

שלומי שוב

בואו נשמע עוד חברות סטארט אפ שעוסקות בתחומים רלוונטיים ומחברות את החשבונאות עם הטכנולוגיה.

משה פרידמן

ארצה להתייחס לכמה דברים שנאמרו פה תוך כדי התייחסות למה שאנחנו עושים.

סגירת מעגל דיגיטאלי (אם אני זוכר את הביטוי נכון), AI כקופסא שחורה, שימושים נוספים של AI, ביקורת רציפה (continuous audit).

בהמשך לדברים שנאמרו פה ע"י נציגי KPMG, לגבי המעגל הדיגיטאלי. אני מחברת Trullion ובוגר תוכנית החשבונאות של אוניברסיטת רייכמן. אנחנו התחלנו עם פתרון לתקן חכירות והרעיון המבדיל שלנו היה בדיוק זה: לקחת את החוזה להעלות אותו לתוכנה, ע"י טכנולוגיית OCR התוכנה קוראת את המסמך, בעזרת AI שפיתנו אנחנו מוציא את הנתונים החשבונאיים הרלוונטיים ואז המידע מתווג מתוך המסמך. כלומר אם אתה רוצה לראות מאיפה נלקח תאריך התחלה של החוזה לצורך החישוב, אתה לוחץ על התאריך והוא מראה לך בדיוק איפה זה נמצא בחוזה עצמו. כך אנחנו מקשרים בין המידע, מה שאנחנו קוראים לו the source of truth לחישובים החשבונאיים, הופכים Unstructured data ל structured data שאפשר אח"כ לתת לעבד אותו, להשתמש ב AI, לעשות עליו אנליזה ועוד.

ברגע שהכנסנו את כל קבצי ה PDF למקום אחד מרוכז וקישרנו אותו ה"תיעוד" לביקורת כבר מוכן ומאכיל בכפית את המבקרים בחומרי התיעוד. אולם, כמו בכל תקן יש אומדנים והנחות. כששלומי אמר שהוא בוחן בשאלות את החשיבה, פה מקום ייעודי בתוכנה לתיעוד ה"Judgement". זה משהו שהיה חשוב לנו שיהיה אפשר לתעד במערכת, כי רק בשקלול הנתונים ה"יבשים" שמתועדים בשקלול ההנחות, מקבלים את החישובים החשבונאיים. התוצר הסופי שאנחנו נותנים אילו פקודות יומן לרישום בספרים ובנוסף אנחנו נותנים חבילה שלמה לדיווח הכספי (כולל הביאורים). הדוח מהמערכת בנוי כך שאפשר לעשות דריל דאון לכל מספר בדוח לרמת החוזה הבודד וגם לרמת הנתון הספציפי החוזה עצמו.

רציתי להתייחס למה שפרופסור אמיר ברנע אמר, על כך ש CHATGPT היא קופסה שחורה. משהו שאנחנו עובדים עליו, שחשוב לי להגיד בהקשר לזה, אנחנו לוקחנו את היכולות של ה OPENAI עם שילוב של פיתוחים שלנו ו"לימדנו" את המערכת פרסומים של פירמות ביג. למשל לקחנו פרסום של דלויט ו EY על תקן החכירות והתחלנו לשאול שאלות לגבי התקן והתשובות היו מדויקות להפליא. שאלתי לדוגמא, לפי התקינה האמריקאית (ASC 842), איך אני יודע האם חוזה הוא Operating או Finance. הוא נתן תשובה מדויקת עם חמשת השאלות לבחינת הסיווג. אבל מה שייחודי אצלנו, וזה היה מאוד חשוב לנו לעשות, הוא מראה לי מאיפה הוא לקח את התשובה! כלומר זה לא קופסה שחורה משתי סיבות, אחד אתה יודע מה נמצא בקופסה ואתה יכול להתחקות אחרי התשובה. דבר נוסף שעשינו, מכיוון שמעלים את חוזים למערכת והוא עכשיו "קריא" ע"י המערכת, אתה יכול לסמן פסקאות ספציפיות ולשאול שאלות לגבי החלק הספציפי, או על כל החוזה

אנחנו יצאנו לאחרונה עם פיילוטים לפתרון לתקן של ההכרה בהכנסה, ותוך כדי העבודה עם Design partners ופירמות שונות על הפתרון, עלתה הבעיה של מציאת החוזים ידניים שנעשו שינויים כלשהם בתנאים, שאמנם נראים מינוריים לאיש המכירות אך לרואה חשבון יכול להיות הבדל מהותי, הן באופן ההכרה בהכנסה והן בשינויים בתהליכים שזה עלול לגרום.

בעזרת היכולות להמיר חוזה PDF לחוזה "קריא" דיגיטלית, ויכולות AI אנחנו מסוגלים לתת לחשבים יכולת לזהות את החוזים האלה לפני שמאוחר מידי, לתעד את הטיפול החשבונאי שנעשה בצורה שיהיה אפשר להתחקות אחרי זה בקלות בעתיד.

דבר אחרון רציתי להתייחס לביקורת הרציפה, זה דבר נוסף שעלה תוך כדי עבודה עם לקוחות שרצו להזמין את המבקרים לתוך המערכת שלנו. לאחר שאפשרנו את זה, התחלנו לראות את יש מבקרים שצריכים גישות לכמה לקוחות ואז עלה בדעתנו הרעיון לפתח רובד מעל החלק של הלקוח שבו למבקר לא רק תהיה גישה לסביבה של הלקוח, אלא יכולת לבצע ביקורת בתוך המערכת, לקבל דשבורד עם אינסייטס מבוססי AI, לקבל התראות על שינויים וחוזים חדשים כדי לאפשר לבצע את הביקורת באופן שוטף ולא לחכות ללחץ בסוף שנה (יפחית טעויות ועלויות ביקורת).

כמו שחגית ינון (WalkMe CFO) אמרה, החברות לא מחכות ולא צריכות לחכות למבקרים לאישור. אימוץ טכנולוגיות מבוססו AI עוזרות לחברות קודם כל לעשות את העבודה בצורה טובה יעילה ומדויקת יותר. שיח פתוח בין החברות, המבקרים יחד עם חברות התוכנה תאיץ את האימוץ, תחדד את המענה על הצרכים וה pain points בצורה טובה יותר. לדעתי לרגולטורים יש אינטרס ברור לעזור לתהליך הזה לקרות, וכדאי לה לבחון איך היא יכולה להאיץ ולבקר את האופן שבו האימוץ נעשה בפועל.

רועי רוזנבלום

שלום אני רועי רוזנבלום מחברת דטריקס אנחנו שומעים קצת טכנולוגיות אולי דיברת פה על כל מיני תוכנות אוטומציה שהם באמת קצת יותר כזה באמת איך לוקחים את העבודה של רואי החשבון

ועושים לה אוטומציה - אנחנו באים מנקודה של בעצם איך לוקחים כל מיני טכנולוגיות שהן טכנולוגיות עוד יותר מתקדמות והן מתחילות לקבל תובנות על התהליך העסקי עצמו ולא רק נשאר לנו משהו איזושהי סגירת בסיסית.

אז אתן לכם דוגמא עם חברה שאנחנו עובדים איתה, אני לא רוצה להגיד את השם, יש לה בעצם תהליך מלאי מאוד פשוט, היא בגדול מייצרת נעליים. כמה שזה נשמע פשוט זאת חברה גלובלית ענקית שיש לה מחזור של 60-100 מיליארד דולר והיא בעצם מייצרת הרבה נעליים ועל כל נעל כזאת יש לה בעצם די הרבה מידע כמו מסמכים כמו תג מחיר והזמנות ואתם מכירים את זה הרבה יותר טוב ממני ואז גם כל מיני מערכות נכנסות לפעולה וגם ההון האנושי מתחבר לפעולה ועובדים עושים ככה ואחרת והתוצאה של זה היא שאתם רוצים להבין מה קורה בחברה הזאת, איך התהליך עובד, איפה יש בעיות וכו'.

המטרה של דטריקס בעצם ללכת בגישה שאנחנו קוראים לה "ריסק מיינינג" שהיא דאטה דריבן והיא ללכת להסתכל על הדאטה. מתוך הדאטה אנחנו מבינים איך התהליכים עובדים אנחנו מבינים איפה בתהליכים האלה יש לנו מה להיות, איפה יש בעיות ומתוכם אנחנו גוזרים סיכונים. תחשבו שאנחנו יכולים להתחבר למערכות מידע מושכים את הכל ממקום אחד מבינים איך התהליך עובד, ממש עושים את מה שאתם רגילים באיזושהו שלב של ניתוח סיכונים ובעצם שלב ראשון לנתח את התהליך אנחנו ממש מתחברים למערכת מבינים אוטומטית איך התהליך עובד - מעבר על 100% מהנתונים.

כן ממש בשניה, אז אתם ממש יכולים לראות את התהליך: אם מישהו נראה בתוך המערכת אפשר ממש להשתמש במערכת, יש לו מסר מלא בתהליך לראות מי עשה מה, איפה התבזבז הזמן, איפה בעצם הבעיה, אם לדוגמא אנחנו נמצאים באיזושהו הליך גישור והשופטת עשתה משהו שלא לפי הנוהל המערכת הזאת באופן אוטומטי יודעת ומראה לך מה הוא עשה, באיזה הקשר עסקי, באיזה הזמנה בקופה. דוגמא נוספת אם אנחנו מזהים פקודת יומן שהיא חשודה אנחנו גם מזהים את כלל הפקודות החשודות וגם לראות מאיזה הזמנה הן נוצרו, וכל שאר המידע הרלוונטי כך שכל הלופ הזה בעצם סגור לכם. ככה שאתם בתוך הביקורת כל המידע הזה זמין לכם לפי צורך.

שלומי שוב

איך אתה רואה את השוק הזה בעוד כמה שנים? מה החסמים מבחינתך?

רועי רוזנבלום

אני חושב ששלב ראשון מתחבר לנושא הזה של AI כמו שציננתם אני חושב שהמערכות שלנו והדבר הזה יתקדם. יש איזה תפיסה שנקראת קו פיילוט כלומר ה AI לא יחליף את הבן אדם את איש המקצוע אבל בעצם מלווה אותו בתהליך ותומך בו ונותן את אותם אינסייטס (תובנות) אם פעם באמת דיברנו על זה שצריך לעבור (שוב אנחנו מדברים על חברות מאוד מאוד גדולות) כל הלקוחות שלנו עם מחזור של מיליארד דולר ומעלה וגלובליות עם ריבוי מערכות ועכשיו איזושהו מבקר צריך לשים את

הידיים ואת הרגליים בתוך הדבר הזה בשבילנו כולם מבינים 65 דוגמיות מתוך 50 מיליון טרנזקציות זה דבר שאין לו משמעות ואין לו ערך. מצד שני אם ה-AI היה נכנס לתוך הדאטה ומציג לך את הדאטה ככה שהוא מדרג לך את אותם טרנזקציות בעייתיות לפי מי הכי חשוב ולמה באותו הרגע אתה ניגש למנהלת בשיח אינטליגנטי באותו מקום בעצם אתה תגלה שגם הקאברג שלך עולה וגם האינפקט שלך עולה. ואני חושב שמה שאתה מדבר שלומי על זה שבעצם הרואה חשבון תפקידו לעזור לעסק לעבוד יותר טוב, ברגע שהאנומליה היא עסקית ולא איזה מן שורה כזאת מאוד טכנית בניירת היא מציגה לך את הנתונים בצורה נגישה ונוחה.

שלומי שוב

אנחנו רוצים לסיים. אני חושב שהיה לנו דיון מאד מעניין וחשוב וזה שאמיר גם חושב כך זה לדעתי הרבה כי לא היינו בטוחים בהתחלה בבחירת הנושא. שימו לב, שרוב הדיון שלנו עסק בכלל בחסמים של כניסת הטכנולוגיה - עוד לפני ה-AI ואלו היו גם הדוגמאות המוצלחות שהוצגו. תראו כמה אנחנו נמצאים בפיגור. אם נחלק את הביקורת לשני שלבים - אז עסקנו בעיקר בשלב השני של איסוף הראיות וביסוס והביקורת שהוא שלב של טכנולוגיה בסיסית. השאלות הגדולות בהקשר של ה-AI נוגעות לשלב השני שהוא שלב התכנון והערכת הסיכונים - ואין לי ספק שזה עוד יגיע ככלי עזר, כאשר שיקול הדעת הסופי יהיה כמובן אנושי. אבל אנחנו בישראל צריכים לסגור בהקדם את הפיגור בשלב הראשון והחברות צריכות להבין שזה לטובתן. בשורה התחתונה כמו שהבנו מהדוברים ומהדינמיקה שהייתה כאן, הכדאיות הכלכלית מצד החברות תוביל במוקדם או במאוחר לכך שהטכנולוגיה תתפוס נתח גדול יותר ויותר בתהליך הביקורת למרות החסמים וזהו רק עניין של זמן. בסוף כולם יבינו שזה הדבר היחיד שהוא נכון מבחינתם. תודה רבה.

על הפורום:

מטרת "פורום שווי הוגן" (Fair Value Forum (FVF), הפועל במסגרת התכנית בחשבונאות AccounTech של בית ספר אריסון למנהל עסקים באוניברסיטת רייכמן, היא לתרום לאיכות המידע בשוק ההון, ולייצר שיח מקצועי פורה בנושא. הפורום שמקיים מפגש חודשי, משמש קבוצת חשיבה שמייצרת דיוני עומק בסוגיות שנמצאות על סדר היום ומשמש פלטפורמה לשיתוף ידע, זיהוי בעיות, תהליכים ומגמות וכ- Best Practices למדווחים, לרואי החשבון ולמשקיעים.

הפורום, בייסודם של פרופ' אמיר ברנע, הדיקן המייסד של בית ספר אריסון למנהל עסקים, ורו"ח שלומי שוב, ראש תכנית חשבונאות AccounTech וסגן דיקן, בית ספר אריסון למנהל עסקים, כולל מומחים מובילים מהאקדמיה ומהפרקטיקה בתחומי החשבונאות הפיננסית והמימון וכן משתתפים בו נציגים של מדווחים, אנליסטים וגופי הרגולציה הפיננסית בישראל וחיבור בין תחומי הידע השונים.

סיכומי הדיונים שמתפרסמים לציבור הרחב מבוצעים על ידי הצוות המקצועי של הפורום המורכב מבוגרים מצטיינים של התכנית בחשבונאות AccounTech.

אתר הפורום: www.fvf.org.il